

Journal of Social Sciences Innovations (jssi)

วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 - พฤศจิกายน - ธันวาคม 2567 Vol.1 No.6 - November - December 2024

ISSN : 3057-0948 (Online)

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมศึกษาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
DRKET (Institute of Academic Development and Promotion) 1 M.12, Leatshangkham Sub-district, Phromphitai District,
Nong Khai Province, 43120, Thailand. Tel: 09654996350

วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์

Journal of Social Sciences Innovations

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2567)

Vol 1 No.6 (November - December 2024)

ISSN : 3057-0948 (Online)

_ * *****_

📖 วัตถุประสงค์

วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์ (Journal of Social Sciences Innovations) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่องค์ความรู้ งานวิจัย และบทความวิชาการที่มุ่งเน้น “นวัตกรรม” ในมิติของสังคมศาสตร์ ทั้งในเชิงแนวคิด ทฤษฎี วิจัย นโยบาย และการประยุกต์ใช้ในบริบทสังคมร่วมสมัย โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. นวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม ความเหลื่อมล้ำ คุณภาพชีวิต ความยั่งยืนของชุมชน และการพัฒนาสังคมอย่างมีส่วนร่วม

2. การเมือง การปกครอง และนโยบายสาธารณะเชิงนวัตกรรม (Politics, Governance, and Innovative Public Policy) การเมืองการปกครองร่วมสมัย การกระจายอำนาจ การบริหารภาครัฐแนวใหม่ นโยบายสาธารณะ นโยบายเชิงนวัตกรรม และธรรมาภิบาล

3. การบริหารรัฐกิจและการจัดการภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม (Public Administration and Management of Public, Private, and Civil Society Sectors) การบริหารองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management / New Public Service) และการบริหารเชิงเครือข่าย

4. เศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Economy, Society, and Sustainable Development) เศรษฐกิจชุมชน เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

5. การศึกษา นวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาทุนมนุษย์ (Education, Learning Innovation, and Human Capital Development) นโยบายการศึกษา การบริหารการศึกษา นวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาครู ผู้บริหาร และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6. กฎหมาย สังคม และความยุติธรรม (Law, Society, and Justice) กฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรมทางสังคม กฎหมายกับเทคโนโลยี และการคุ้มครองสิทธิในสังคมร่วมสมัย

7. วัฒนธรรม อัตลักษณ์ และสังคมร่วมสมัย (Culture, Identity, and Contemporary Society) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ทางสังคม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม สื่อ วาทกรรม และสังคมดิจิทัล

8. เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และสังคมศาสตร์ (Digital Technology, Artificial Intelligence, and Social Sciences) ผลกระทบของเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ต่อสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา กฎหมาย และพฤติกรรมมนุษย์

9. การวิจัยเชิงสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์ (Interdisciplinary Research in Social Sciences) งานวิจัยที่บูรณาการศาสตร์ด้านสังคมศาสตร์กับศาสตร์อื่น เช่น มนุษยศาสตร์ นิติศาสตร์ การศึกษา บริหารธุรกิจ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

10. บทความวิชาการ บทความวิจัย และบทความปริทัศน์เชิงนวัตกรรม (Academic Articles, Research Articles, and Innovative Review Articles) ครอบคลุมบทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทความวิเคราะห์เชิงนโยบายหรือเชิงแนวคิดที่มีคุณค่าทางวิชาการและสังคม

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม

ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

📍 เจ้าของ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดีเอกเตอร์เกษ เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ

อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย 43120 โทร 061-0186156, 042-650099

Email: socialscienceinnovation.12@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=683892851318394&set=a.683893031318376>

Website: <https://iadp-institute.org/index.html>

📍 ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย

E-mail: Somchai.dam@mcu.ac.th

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษฎา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: รัฐศาสตร์และการเมืองการปกครอง, การบริหารรัฐกิจและการจัดการภาครัฐ, กฎหมาย สังคม และกระบวนการยุติธรรม, นวัตกรรมสังคมและการพัฒนาชุมชน, การศึกษา และการพัฒนาภาวะผู้นำ, การวิจัยทางสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ, การพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการวารสารวิชาการ

E-mail: ketsada.iadp@gmail.com

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการส่วนนวัตกรรมทางสังคม

รองศาสตราจารย์ ดร.คิต วรุณดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: การจัดการเชิงนวัตกรรม, การพัฒนากลยุทธ์องค์กร, การจัดการแบบมีส่วนร่วม, การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการ, การจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

E-mail: dr.kidvarundee@gmail.com

บรรณาธิการส่วนการเมือง การปกครอง และนโยบายสาธารณะเชิงนวัตกรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความเชี่ยวชาญ: รัฐศาสตร์และการเมืองการปกครอง, นโยบายสาธารณะและการบริหารรัฐกิจ, การปกครองท้องถิ่นและการพัฒนาพื้นที่, ประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม และภาคประชาสังคม, การวิจัยทางสังคมศาสตร์และการวิเคราะห์เชิงนโยบาย, จริยธรรมทางการเมืองและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

E-mail: winit.phacharuen@gmail.com

บรรณาธิการส่วนการบริหารรัฐกิจและการจัดการภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ความเชี่ยวชาญ: การบริหารรัฐกิจและการจัดการภาครัฐ, การจัดการภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม, นโยบายสาธารณะและการพัฒนาองค์กร, การปกครองท้องถิ่นและการพัฒนาพื้นที่, การจัดการทรัพยากรมนุษย์และภาวะผู้นำองค์กร, การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการ

E-mail: sompong.ke@rmutsb.ac.th

บรรณาธิการส่วนเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญจira วิจิตรวัชรารักษ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ความเชี่ยวชาญ: เศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างยั่งยืน, เศรษฐกิจสังคมและความเป็นธรรมทางสังคม, การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น, นโยบายสาธารณะด้านเศรษฐกิจและสังคม, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมแห่งการเรียนรู้, การวิจัยเชิงสหวิทยาการด้านเศรษฐกิจและสังคม

E-mail: kanjira9@gmail.com

บรรณาธิการส่วนการศึกษา นวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาทุนมนุษย์

ผศ. ดร.เชวงศักดิ์ พุฒกะเทเวศ

วิทยาลัยพิษณุพนธ์ิต

ความเชี่ยวชาญ: การสร้างนวัตกรรมการบริหาร, การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การบริหารจัดการด้วยข้อมูล, การพัฒนาคุณภาพและความยั่งยืน

E-mail: chawengsak@gmail.com

บรรณาธิการส่วนกฎหมาย สังคม และความยุติธรรม

ดร.เด่นคุณ ธรรมนิตย์ชยุต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความเชี่ยวชาญ: กฎหมายกับสังคม, กระบวนการยุติธรรมและความยุติธรรมทางสังคม, กฎหมายมหาชนและสิทธิมนุษยชน, กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาเชิงสังคม, กฎหมายเทคโนโลยี และสังคมดิจิทัล, นโยบายกฎหมายและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม, การวิจัยทางนิติศาสตร์และสหวิทยาการ

E-mail: denkhun.thummanitchayuth@gmail.com

บรรณาธิการส่วนวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และสังคมร่วมสมัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิภควิธจ์ ภูมิพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ความเชี่ยวชาญ: วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม, อัตลักษณ์ทางสังคมและความหลากหลายทางวัฒนธรรม, สื่อ วาทกรรม และการสื่อสารในสังคมร่วมสมัย, สังคมดิจิทัลและวัฒนธรรมออนไลน์, วัฒนธรรม ท้องถิ่น และการพัฒนาชุมชน, สังคมร่วมสมัยกับประเด็นทางสังคมใหม่, การวิจัยทางวัฒนธรรมศึกษาและสหวิทยาการ

E-mail: eitsthailand64@gmail.com

บรรณาธิการส่วนเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และสังคมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ความเชี่ยวชาญ: เทคโนโลยีดิจิทัลกับสังคมศาสตร์, ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับสังคมและนโยบายสาธารณะ, สังคมดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม, การวิเคราะห์ข้อมูลและการวิจัยเชิงดิจิทัลด้านสังคมศาสตร์, นวัตกรรมดิจิทัลเพื่อสังคมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน, จริยธรรม กฎหมาย และธรรมาภิบาลด้านเทคโนโลยีและ AI, การวิจัยเชิงสหวิทยาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสังคมศาสตร์

E-mail: w.paisarn@gmail.com

บรรณาธิการส่วนการวิจัยเชิงสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ความเชี่ยวชาญ: การวิจัยเชิงสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, การวิจัยเชิงนโยบายและการพัฒนาพื้นที่, การวิจัยเชิงประยุกต์และนวัตกรรมทางสังคม, การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการบูรณาการองค์ความรู้, จริยธรรมการวิจัยและมาตรฐานวิชาการ, การพัฒนาและบริหารจัดการงานวิจัย

E-mail: zumsa_17@hotmail.com

บรรณาธิการส่วนบทความวิชาการ บทความวิจัย และบทความปริทัศน์เชิงนวัตกรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ความเชี่ยวชาญ: การพัฒนาบทความวิชาการและบทความวิจัย, บทความปริทัศน์และการสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงนวัตกรรม, มาตรฐานการประเมินและกระบวนการพิจารณาบทความ, ระเบียบวิธีวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัย, จริยธรรมการวิจัยและการป้องกันการคัดลอกผลงาน, นวัตกรรมสื่อสารทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้, การบริหารจัดการวารสารและการพัฒนาคุณภาพสิ่งพิมพ์วิชาการ

E-mail: dr.piyatida@gmail.com

☞ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

อาจารย์ สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

E-mail: supattra.tinn@gmail.com

☞ ฝ่ายประสานงานและจัดการ

วรรณภา นุปผาโสภณ

โทร.061-0186156, Line ID: Ketsada11

E-mail: ketsada.iadp@gmail.com

 ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

 พิสูจน์อักษร

สมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

 ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

 จัดรูปเล่ม

ศุภมงคล ศรีพิกุล

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดีออกเตอร์เกษ

 พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารนวัตกรรมการศึกษาศาสตร์ เป็นฉบับที่ 6 ประจำปีพุทธศักราช 2567 มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 5 เรื่อง เป็นบทความวิจัย จำนวน 2 เรื่อง บทความวิชาการ จำนวน 3 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารนวัตกรรมการศึกษาศาสตร์ ขอขอบคุณผู้นิพนธ์บทความท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ช)
ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม	1-19
THE FACTORS INFLUENCING CAREER DECISION-MAKING OF PUBLIC ADMINISTRATION STUDENTS AT THE FACULTY OF SOCIAL SCIENCES MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY, NAKHON PATHOM PROVINCE <i>ขวัญจิรา มีใจดี, วาทีนิต คำม้าว, พระมหาอรุณ ปญญารุโณ, เขมิกา ทองไผ่ผา และ ภูมินทร์ เปรมมณี</i>	
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี	20-35
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF THE SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA, PATHUM THANI <i>เบญจมาภรณ์ แผ่นดินสวรรค์ และ ทิมลพรรณ เพชรสมบัติ</i>	
นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในยุคดิจิทัล	36-45
INNOVATION AND BEHAVIORAL CHANGE IN THE DIGITAL AGE <i>เรียงดาว ทเวชาลี และ ภูษิต ปุณัณรัมย์</i>	
การออกแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม	46-53
DESIGNING INNOVATIONS TO ENHANCE SOCIAL EMPOWERMENT <i>พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ผมไผ่), พระมหาเกริกเกียรติ นิสิตติเมธี (ไพศาลเจริญลาภ) และ พระมหาอำพล ธนปญโญ (ชัยสารี)</i>	
การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมือง	54-63
DEVELOPING INNOVATIONS TO ADDRESS URBAN POVERTY CHALLENGES <i>พระสุชีวีชिरคุณ (ณัฐพงศ์ ยโส)</i>	

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

64-88

ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา
คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม*
THE FACTORS INFLUENCING CAREER DECISION-MAKING OF PUBLIC
ADMINISTRATION STUDENTS AT THE FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY, NAKHON PATHOM PROVINCE

ขวัญจิรา มีใจดี¹, วาทินิล คำม้าว², พระมหาอรุณ ปญญารุโณ³, เขมิกา ทองไผ่⁴
และ ภูมินทร์ เปรมมณี⁵

Kwanjira Meejaidee¹, Watinil Kammao², Phramaha Arun Panyaruno³, Kemika Thongtaipa⁴
and Phumin Premmune⁵

¹⁻⁵มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻⁵Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding Author's Email: kwanjirameejaidee@gmail.com

วันที่รับบทความ : 2 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 22 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 24 ธันวาคม 2567

Received 2 November 2024; Revised 22 December 2024; Accepted 24 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัด

Citation:

* ขวัญจิรา มีใจดี, วาทินิล คำม้าว, พระมหาอรุณ ปญญารุโณ, เขมิกา ทองไผ่ และ ภูมินทร์ เปรมมณี. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(6), 1-19.

Kwanjira Meejaidee, Watinil Kammao, Phramaha Arun Panyaruno, Kemika Thongtaipa and Phumin Premmune. (2024). The Factors Influencing Career Decision-Making of Public Administration Students at the Faculty of Social Sciences Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom Province.

Journal of Social Sciences Innovations, 1(6), 1-19.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.26>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

นครปฐม ผู้วิจัยใช้ได้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 57 รูป/คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผ่าน Google Form เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทางด้านต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้าน ค่าตอบแทนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.17 รองลงมาคือด้านเกี่ยวกับงานที่ทำ และ ด้านความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของตนในการที่จะประกอบอาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ 4.07 ด้านความสนใจและความถนัดทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.02 ด้านของหน่วยงานและองค์กร มีค่าเฉลี่ยที่ 3.79 ด้านค่านิยมของสังคมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.75 ด้านประเภทของงานที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.73 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านอิทธิพลจากครอบครัว-สังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, ประกอบอาชีพ, นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์

Abstract

This research aims to study the factors influencing the future career decision-making of students in the Faculty of Social Sciences, Public Administration Department, Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom. This is a quantitative research study. The population in this study consists of students from the Faculty of Social Sciences, Public Administration Department, at Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom. The sample size, calculated using Taro Yamane's formula, was determined to be 57 participants. Simple random sampling was employed, and data was collected via Google Forms. The research instrument used was a questionnaire. Data analysis was

conducted using frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that the factors influencing the career decision-making of students in the Faculty of Social Sciences, Public Administration Department, were generally at a high level, with an average mean score of 3.92. When considering individual aspects, the highest mean score was for salary and compensation, with a mean of 4.17. This was followed by job-related factors and personal suitability for the career, both with a mean of 4.07. Interest and professional aptitude had a mean of 4.02. Organization and employer-related factors had a mean of 3.79. Social values concerning work had a mean of 3.75, while desired job type had a mean of 3.73. The factor with the lowest mean score was influence from family and society, with a mean of 3.73.

Keywords: Career Decision-Making, Career, Students of the Faculty of Social Sciences

บทนำ

การประกอบอาชีพเป็นที่มาของรายได้ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสี่ ได้แก่อาหารที่อยู่อาศัยเครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรคในอดีตสิ่งของต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหน้าที่ของพ่อแม่เป็นผู้จัดหาให้แก่สมาชิกด้วยการผลิตขึ้นใช้เองในครอบครัวโดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินซื้อหาปัจจุบันการดำรงชีวิตในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปประชาชนมีการศึกษามากขึ้น ความรู้ที่ได้ปรับจะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้มาซื้อปัจจัยสี่และสิ่งของอื่นๆ ในการดำรงชีวิตและสร้างมาตรฐานที่ดีให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม อาชีพมีอยู่มากมาย ควรพิจารณาเลือกประกอบอาชีพที่มีความถนัดและความสนใจ สุจริต และมีความมั่นคงในชีวิตและมีรายได้เพียงพอความจำเป็นของการประกอบอาชีพ (DLTV มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, 2565)

ในปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีตเนื่องจากมีปัจจัยแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ซับซ้อนมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคข่าวสารและการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูง การศึกษาและการนำความรู้มาใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพมีความจำเป็นในการสร้างมาตรฐานชีวิตที่ดีให้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม

ทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้ดี การประกอบอาชีพจึงมีความสำคัญและเป็นความจำเป็น ดังนั้น การประกอบอาชีพเป็นไปเพื่อตนเอง เป็นการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินหรือรายได้มาจับจ่าย ใช้สอยสำหรับการดำเนินชีวิตและตอบสนองความต้องการของตนเอง ทั้งยังเป็นการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจรวมทั้งสถานภาพทางสังคม การประกอบอาชีพเป็นไปเพื่อครอบครัว บุคคลย่อมมีสถานภาพเป็นสมาชิกของครอบครัว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ซึ่งมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูให้การอบรมสั่งสอนลูกและให้ความรักและวัตถุสิ่งของและสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตแก่ลูก ให้การศึกษาเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต ลูกมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตนเป็นลูก ที่ดีศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว รวมทั้งให้การอุปการะดูแลพ่อแม่ในวัยชราให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ การประกอบอาชีพเป็นไปเพื่อสังคมและประเทศชาติบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นพลเมืองของประเทศชาติ การประกอบอาชีพที่สุจริต มีอาชีพที่มั่นคง รายได้ดี และมีโอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ มีการสร้างงานสร้างอาชีพ มีเงินหมุนเวียนภายในสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ทำให้สังคมมีความเข้มแข็งมีเศรษฐกิจที่ดี นำพาให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองไปด้วย (สุภัททา พิณทะแพทย์, ม.ป.ป.)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะ ปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการการศึกษา ควรจัดให้เป็นแนวทางที่ เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศสามารถ สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย และเพื่อให้การศึกษา เป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (กรมวิชาการ, 2542) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เป็นจุดหมายหลัก เนื่องด้วยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคนและคุณภาพของคนด้วย เหตุผลที่ว่า คนเป็นทั้งเหตุ ปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งพัฒนาชีวิต ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการ เรียนรู้ มีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง มีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาของสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ของประเทศไทยที่จัดการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา เป็นสถาบันการศึกษา แห่งแรกที่เริ่มประยุกต์หลักพระพุทธศาสนาให้เข้ากับสังคมสมัยใหม่โดยมหาวิทยาลัย ถิ่นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งแรกของประเทศไทยและเป็นหนึ่งในสองแห่งของประเทศไทย สมเด็จพระ

พระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส จึงทรงตั้งวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินกิจการของ มหามกุฏราชวิทยาลัยขึ้น คือเพื่อเป็นสถานศึกษาของพระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นสถานศึกษา วิทยาการอันเป็นของชาติภูมิและของต่างประเทศ เพื่อเป็นสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่ ปัจจุบันเปิดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาหลักสูตรเข้ามาศึกษาได้ โดยเปิด 4 ภาควิชา คือ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และศาสนาและปรัชญา

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา สาขาการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัยคือช่วยวางแผนการทำงานในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เข้าใจบริบทของคนในสังคมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

การตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการที่สามารถอธิบายผ่านแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้

1. ทฤษฎีการพัฒนาความสนใจในอาชีพของ Super (Super's Career Development Theory)

Super (1990) อธิบายว่าการพัฒนาทางอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นผลจากความสนใจ ความถนัด และคุณค่าเฉพาะตัวของบุคคล ในช่วงวัยเรียน นักศึกษาจะอยู่ในช่วง "Exploration Stage" ซึ่งเป็นระยะที่พวกเขาสำรวจและทดลองกับความสนใจด้านต่าง ๆ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่

- อิทธิพลจากครอบครัว: ความคิดเห็นและความคาดหวังจากผู้ปกครอง

- บทบาทในสังคม: การรับรู้เกี่ยวกับอาชีพในชุมชน

-ประสบการณ์ส่วนตัว: การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการฝึกงาน

2. ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Theory)

-Bandura (1986) กล่าวว่าความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมและการตัดสินใจ การที่นักศึกษาสาขาวิชาการปกครองเลือกประกอบอาชีพใดในอนาคตจะขึ้นอยู่กับ

-การประเมินความสามารถของตนในงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ความสำเร็จในอดีต เช่น ผลการเรียนหรือการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสายงาน

3. ทฤษฎีปัจจัยทางสังคม (Social Cognitive Career Theory - SCCT)

Lent, Brown, และ Hackett (1994) ได้พัฒนาทฤษฎีนี้โดยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคม เช่น การสนับสนุนจากครอบครัว การเรียนการสอน และการมีที่ปรึกษาที่เหมาะสมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ นอกจากนี้ การรับรู้เกี่ยวกับโอกาสทางการงานในตลาดแรงงานและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจยังมีบทบาทสำคัญ

4. ทฤษฎีบุคลิกภาพและอาชีพของ Holland (Holland's Theory of Vocational Personalities and Work Environments)

Holland (1997) ระบุว่าอาชีพที่เหมาะสมกับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการปกครองที่มีแนวโน้มสนใจงานด้านการบริหารหรือการปกครอง ทฤษฎีนี้ชี้ว่า พวกเขาจะมีลักษณะบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดการ หรือการกำหนดนโยบาย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้กำหนดวิธีการวิจัยในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม จำนวน 66 รูป/คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ได้สูตรการคำนวณของ Taro

Yamane (1973: 887 อ้างถึงใน อีรุติ เอกะกุล, 2543: 131) จากสูตรการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถสรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 57 รูป/คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ผ่าน Google Form เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อสำรวจปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชั้นปีและความประสงค์หลังการจบการศึกษา

ส่วนที่ 2 สำรวจปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม ประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งต่อการตัดสินใจ 8 ด้าน คือ ปัจจัยด้านประเภทของงานที่ต้องการ ปัจจัยด้านความสนใจและความถนัดในอาชีพ ปัจจัยด้านค่าตอบแทน ปัจจัยด้านค่านิยมของสังคมในการทำงาน ปัจจัยด้านหน่วยงานขององค์กร ปัจจัยด้านเกี่ยวกับงานที่ทำ ปัจจัยด้านความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของคนที่ประกอบอาชีพ และปัจจัยด้านอิทธิพลจากครอบครัวและสังคม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert, R. A. (1932)

และ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม เช่น เอกสารทางราชการ บทความทางการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการวิจัย

2) กำหนดขอบข่ายด้านตัวแปรที่ต้องการศึกษา และสร้างแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง คณะผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแนะนำตัวเอง แนะนำโครงการ พร้อมทั้งส่งแบบสอบถาม ซึ่งแจกจ่ายละเอียดตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างคณะผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน

ขั้นตอนที่สอง นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และให้คะแนนตามค่าน้ำหนักตามที่กำหนดไว้ บันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

ขั้นตอนที่สาม นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มาอธิบายตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ คณะ ชั้นปี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาการปกครองมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตด้วยสถิติบรรยายโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดการแปลค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสอบถามดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการแสดงความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการแสดงความคิดเห็นในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการแสดงความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการแสดงความคิดเห็นในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการแสดงความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลวิจัยจากข้อมูลทั่วไป พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 รูป/คน ด้านเพศ พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นคฤหัสถ์หญิง มากที่สุด รองลงมา คือคฤหัสถ์ชาย และเป็นพระภิกษุ และเป็นสามเณร ตามลำดับ ด้านชั้นปีพบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีมากที่สุด รองลงมา คือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ ด้านความประสงค์หลังจบการศึกษา พบว่า ตัดสินใจประกอบอาชีพ มีมากที่สุด รองลงมา คือตัดสินใจศึกษา ตามลำดับ ด้านข้อมูลครอบครัว จากการสำรวจอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ มากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกร และประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานบริษัทเอกชนมีจำนวนเท่ากัน ไม่ได้ประกอบอาชีพ และประกอบอาชีพรับจ้าง ตามลำดับ ด้านข้อมูลครอบครัว จากการสำรวจรายได้ครอบครัวต่อเดือน พบว่า มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาทมากที่สุด รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท มีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท และมีรายได้ 5,001-10,000 บาท มีรายได้ ตามลำดับ ด้านการศึกษา จากการสำรวจระดับผลการเรียนเฉลี่ย สะสม (GPAC) นับถึงการศึกษาล่าสุด พบว่า เกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 มากที่สุด รองลงมาคือ เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 และ เกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 และ เกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 ตามลำดับ ความสามารถหรือทักษะด้านภาษาอังกฤษ พบว่า มากที่สุดคือระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับดี และ ระดับแย่ และ ระดับดีมาก และ ระดับแย่มาก ตามลำดับ ความสามารถหรือทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ พบว่า มากที่สุดคือ ระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับดี และ ระดับดีมากและ ระดับแย่ ตามลำดับ กิจกรรมระหว่างการศึกษาที่นอกเหนือจากการเรียน พบว่า มากที่สุดคือ ฟังเพลง/เล่นดนตรี รองลงมาคือ เล่นกีฬา และ ท่องเที่ยว และ ไม่มีกิจกรรม และ ปลูกต้นไม้จำนวน และทำอาหาร ตามลำดับ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการประกอบอาชีพ มากที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ การแนะนำ และ ป้ายโฆษณา และ หน่วยจัดหางาน ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านประเภทของงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

4.12 รองลงมาคือ รัฐบาลการมีค่าเฉลี่ยที่ 3.87 งานบริษัทเอกชนมีค่าเฉลี่ยที่ 3.48 (ตามลำดับ และรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.45

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านความสนใจและความถนัดในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ความสนใจและความถนัดในอาชีพนั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.02

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านค่านิยมของสังคมในการเลือกทำงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.75

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านขององค์กรและหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ขนาดของหน่วยงานหรือองค์กร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 3.84 รองลงมาคือ ชื่อเสียงและการยอมรับของสังคมต่อองค์กรมีค่าเฉลี่ยที่ 3.77 และวัฒนธรรมการทำงานในหน่วยงานหรือองค์กรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.77

6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านเกี่ยวกับงานที่ทำ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความก้าวหน้าทางอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.07

7. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของตนในการที่จะประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07

8. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ด้านอิทธิพลจากครอบครัว-สังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 (0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ความต้องการของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 3.90 รองลงมาคือ ฐานะทางรายได้ของครอบครัวมีค่าเฉลี่ยที่ 3.89 อาชีพเป็นที่ยอมรับจากสังคมมีค่าเฉลี่ยที่ 3.87 ตามลำดับ และประกอบอาชีพตามคำแนะนำของเพื่อนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.36

9. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทางด้านต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้าน ค่าตอบแทนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.17 รองลงมาคือด้านเกี่ยวกับงานที่ทำ และ ด้านความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของตนในการที่จะประกอบอาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ 4.07 ด้านความสนใจและความถนัดทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.02 ด้านของหน่วยงานและองค์กร มีค่าเฉลี่ยที่ 3.79 ด้านค่านิยมของสังคมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.75 ด้านประเภทของงานที่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.73 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้าน อิทธิพลจากครอบครัว-สังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านค่าตอบแทนการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ของจินตนา จันเรือน (2566) พบว่าค่าตอบแทนการทำงานมีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่าค่าตอบแทนและสวัสดิการเป็นสิ่งที่

ความสำคัญค่อนข้างมากและบุคคลให้ความสนใจสูงในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผลตอบแทนยังเป็นสิ่งที่ทุกคนคาดหวังจะได้รับจากการทุ่มเทปฏิบัติงานเป็นแรงจูงใจเชิงบวกในการทำงาน

ด้านเกี่ยวกับงานที่ทำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่ม Gen Y Factors Affecting Job Satisfaction to Gen Y ของอัจฉิมา บำเพ็ญบุญ (2559) พบว่าด้านการทำงาน Gen Y ต้องการลักษณะงานที่สร้างสรรค์และท้าทายเหมาะสมกับความสามารถโอกาสก้าวหน้าในการทำงานและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้านาย พวกเขายึดหลักความสบายใจในการทำงานสำคัญกว่ารายได้หรือตำแหน่งงานนอกจากนี้ Gen Y ยังต้องการงานที่พวกเขาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีค่าจ้างและสวัสดิการที่เหมาะสมและมีความยืดหยุ่นในการทำงาน ทั้งในเรื่องเวลาและสถานที่ทำงาน

ด้านความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของตนในการที่จะประกอบอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานกับบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (มหาชน) จำกัด ของพนักงานปัจจุบัน ของภาณุวัฒน์ ชาญรักษ์ (2559) พบว่าความต้องการเจริญเติบโต มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจ เนื่องจากมนุษย์หลังจากที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้แล้วนั้นก็ย่อมต้องการการเจริญเติบโต ต้องการการก้าวหน้าในชีวิต เพื่อไปสู่สิ่งที่ตนเองใฝ่ฝันเอาไว้ตั้งนั้น นักศึกษาจึงอาศัยปัจจัยในด้านความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพหรือการเจริญเติบโต อาทิเช่น การได้มีโอกาสที่จะได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง การที่มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพของตน รวมทั้งต้องการความสำเร็จในแบบที่ตนใฝ่ฝันไว้ มามีส่วนช่วยในการพิจารณาเลือกประกอบอาชีพ

ด้านความสนใจและความถนัดทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ของ รวิพัชร งามพัทรวิชย์ (2559) พบว่า การให้ความสนใจเกี่ยวกับงานหรือการอบรมและพัฒนาที่มีความสำคัญในการประกอบอาชีพอย่างมาก เพราะหากได้รับมอบหมายงานหรือทำงานยังสาขาที่ต่างประเทศนั้นต้องมีความถนัดในสายงานนั้น ๆ เพราะจะมี โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง นโยบายการเลื่อนตำแหน่งขององค์กรมีความยุติธรรมเสมอ โอกาสเติบโตก้าวหน้าในสายงานในอนาคต เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาต่างต้องการร่วมงานกับองค์กรที่สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ซึ่งส่งผลให้บุคลากรได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะและศักยภาพในการปฏิบัติงาน รวมไปถึง

ถึงการที่มีโอกาสได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นและเติบโตในสายอาชีพได้ ดังนั้น หากองค์กรมีเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานกับองค์กรของผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านของหน่วยงานและองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพทางการเกษตรของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ของจิรวรรณ พงระย้า (2564) พบว่า บุคคลโดยทั่วไปต้องการงานที่เป็นที่ยอมรับและ องค์กรเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป องค์กรเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ องค์กรมีชื่อเสียงในด้านการให้ความสำคัญกับบุคลากร และองค์กรให้การสนับสนุนบุคลากรในการประกอบอาชีพ เนื่องจาก หากองค์กรใดมีชื่อเสียง และภาพลักษณ์ที่ดีจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นทั้งบุคคลในองค์กรและบุคคลภายนอก รวมไปถึง การที่องค์กรได้ให้ความสำคัญแก่บุคลากร มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้ เจริญก้าวหน้าในอาชีพ ย่อมส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษายากเข้ามาร่วมงานกับองค์กรนั้น ซึ่ง การร่วมงานกับองค์กรที่มีชื่อเสียงที่ดี และให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร จะเป็นอีกปัจจัย หนึ่งที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีความมั่นคง มีความก้าวหน้า และประสบความสำเร็จในอาชีพ ดังนั้น ชื่อเสียงองค์กรและความสัมพันธ์กับบุคลากร

ด้านค่านิยมของสังคมในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานกับ สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ของนางสาวพัชรินทร์ ชูติพงศ์ รุ่งโรจน์ (2558) พบว่า ค่านิยมมุมมองของพนักงานกับ นายจ้างที่มีต่อปัจจัยที่จะดึงดูดผู้สมัครเข้ามาสมัครงานกับบริษัท มีความแตกต่างกันมากโดยที่ นายจ้างจะเชื่อเรื่องค่านิยมของการเติบโตของบริษัทและงานที่ทำขาย แต่พนักงานจะมองในเรื่องของค่านิยมที่เกี่ยวกับ ค่าจ้างเงินเดือนและความมั่นคงในหน้าที่การงาน จากมุมมองความแตกต่างดังกล่าวส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการและสิ่งจูงใจในการดึงดูดพนักงานให้เข้าทำงานกับองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งสายงานที่มีความขาดแคลนพนักงานในการทำงาน

ด้านประเภทของงานที่ต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ของ ณรงค์ โยธิน (2564) พบว่า ความมั่นคงในอาชีพการงานเป็นปัจจัยแรกที่ นักศึกษานำมาพิจารณาจากปัจจัยแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพแยกตามปัจจัยต่าง ๆ

ทำให้ทราบว่าทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแรงจูงใจ แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมของนักศึกษาต่างกัน บางปัจจัยสามารถตอบสนองความต้องการในระดับหนึ่งได้เท่านั้น แต่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในทุก ๆ ด้านอย่างเพียงพอ

ด้านอิทธิพลจากครอบครัว-สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพของนักศึกษา นักศึกษาสาขาการจัดการการบิน สถาบันเทคโนโลยีการบินมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ของ นพอนันต์ เพ็ชรมันคง (2559) พบว่า เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยอยู่ด้วยกันเป็นสังคมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวต้องการเพื่อน ร่วมถึงต้องการความเคารพนับถือจากคนในสังคม ดังนั้น นักศึกษาที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ต่าง ๆ นั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยจูงใจด้านความต้องการความสัมพันธ์มีส่วนช่วยในการตัดสินใจ อาทิ เช่น ปรึกษาครอบครัว เพื่อนฝูง หรือต้องการประกอบอาชีพที่มีความน่าเชื่อถือและน่าเคารพจากคนในสังคม

องค์ความรู้ใหม่

เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาในสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม เราสามารถออกแบบ โมเดลปัจจัยแบบบูรณาการ (Integrated Factors Model) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors)

นิยาม: ลักษณะเฉพาะตัวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

องค์ประกอบ:

-ความถนัดและความสนใจ: ความชอบในงานบริหาร การจัดการ หรือการทำงานร่วมกับชุมชน

-บุคลิกภาพ: ลักษณะนิสัย เช่น ความเป็นผู้นำ การมีเหตุผล หรือความอดทน

-แรงจูงใจภายใน: ความต้องการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม

2. ปัจจัยครอบครัวและสังคม (Family and Social Factors)

นิยาม: อิทธิพลจากครอบครัวและชุมชนที่มีต่อการเลือกอาชีพ

องค์ประกอบ:

- ความคาดหวังของครอบครัว: ความคิดเห็นหรือแรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง
- อิทธิพลจากชุมชน: ความต้องการในพื้นที่ เช่น การปกครองท้องถิ่น
- บทบาทของที่ปรึกษา: การแนะนำจากอาจารย์หรือบุคคลที่มีความรู้ในสายงาน

3. ปัจจัยการศึกษาและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Educational and Environmental Factors)

นิยาม: ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ที่ได้รับ

องค์ประกอบ:

- เนื้อหาหลักสูตร: การเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองหรือการบริหาร
- กิจกรรมนอกหลักสูตร: การฝึกงาน การทำงานจิตอาสา หรือการเข้าร่วมกิจกรรม

สาธารณะ

-โครงสร้างสนับสนุน: การมีทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์หรือห้องสมุด

4. ปัจจัยด้านตลาดแรงงาน (Labor Market Factors)

นิยาม: ปัจจัยจากภายนอกที่เกี่ยวข้องกับโอกาสทางการงาน

องค์ประกอบ:

-ความต้องการในสายงาน: ความต้องการบุคลากรในหน่วยงานราชการหรือองค์กรท้องถิ่น

-ผลตอบแทนทางอาชีพ: เงินเดือนหรือสวัสดิการ

-โอกาสในการเติบโต: การเลื่อนตำแหน่งหรือพัฒนาทางสายงาน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1 การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน มหาวิทยาลัยควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับทักษะและคุณสมบัติที่ตลาดแรงงานต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายงานการปกครองและการบริหารจัดการ ทั้งนี้

ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนในทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานจริง รวมถึงเพิ่มการฝึกปฏิบัติในองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

1.2 การสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้รับโอกาสในการฝึกงานและเห็นภาพการทำงานจริงในสายอาชีพที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังสามารถจัดทำโปรแกรมฝึกงานระยะยาว หรือสร้างเครือข่ายการจ้างงานเพื่อให้นักศึกษาได้รับโอกาสการจ้างงานในอนาคต

1.3 การให้ข้อมูลและแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดโปรแกรมแนะแนวอาชีพให้กับนักศึกษาตั้งแต่ช่วงแรกของการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน แนวโน้มอาชีพในอนาคต รวมถึงโอกาสในการเติบโตในสายงานต่าง ๆ โดยเน้นที่การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสายอาชีพที่มีความต้องการสูง และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สำรวจความสนใจและทักษะของตนเอง

1.4 การสนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาบุคลิกภาพและทักษะทางสังคม มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะทางสังคม ความเป็นผู้นำ และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในสายงานการปกครองและการบริหารจัดการ การฝึกอบรมที่เน้นการสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพจะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการทำงานและมีโอกาสในการประสบความสำเร็จมากขึ้น

1.5 การให้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการในสายงานต่าง ๆ เนื่องจากปัจจัยด้านค่าตอบแทนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ มหาวิทยาลัยควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการในสายงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อให้นักศึกษาได้มีข้อมูลที่ครบถ้วนในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความคาดหวังทางการเงินของตนเอง

1.6 การสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและสังคม มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ความถนัดเฉพาะด้าน และความสนใจในงานสาธารณะ เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานในสายงานการปกครอง รวมถึงสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีพื้นฐานต่างกัน เช่น นักศึกษาจากพื้นที่ชนบทกับนักศึกษาในเขตเมือง หรือการเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาชายและหญิง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และการแนะแนวอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ เช่น สภาพเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือเทคโนโลยี ซึ่งอาจส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงความต้องการในสายงาน และการปรับตัวของนักศึกษาในการเลือกอาชีพ

2.3 ควรเพิ่มการศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มอาชีพในอนาคตที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา เช่น สายงานใหม่ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีหรือความต้องการในสังคม การศึกษานี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการแนะแนวอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา จันเรือง, สุวิทย์ นามบุญเรือง, และรุ่งทรัพย์ ราษฎร์นิยม. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาปริญญาตรีในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. *วารสารสถาบันวิจัยพินิจธรรม*, 10(1), 20.
- จิรวรรณ เรือศรีจันทร์, ญัฐกาญจน์ สมบุญโกชนัน, และพวงเพชรสุดประเสริฐ. (2566). แรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบอาชีพบริการส่งอาหารของแอปพลิเคชันออนไลน์ของไรเดอร์ในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 5(2), 230.
- จิรวัดน์ พวงระย้า, ระวี จุฑาศฤกษ์, และประสงค์ ต้นพิชัย. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพทางด้านเกษตรของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 12(1), 236-242.
- ชญาดา พิษญาอัมพฤษ, ตะวัน วิกรัยพัฒน์, อนิรุทธ์ ผ่องแผ้ว, และชนินทร์ วิจุลลดา.(2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของคนหลังวัยเกษียณในเขตราชบุรีบูรณะกรุงเทพมหานคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 5(1), 169-170.

- ณรงค์ โยธิน. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(1), 56-57.
- นพอนันต์ เพียรมั่นคง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพของนักศึกษาสาขาการจัดการ การบิน สถาบันเทคโนโลยีการการบินมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยา เขตบางพระ. ใน *รายงานวิจัย*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
- พัชรินทร์ ชุตินรงค์รุ่งโรจน์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานกับสำนักงาน สอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง. ใน *การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาณุวัฒน์ ชาญรักษ์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานกับบริษัทปูนซีเมนต์ ไทย (มหาชน) กำจัดของพนักงานปัจจุบันมหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด. ใน *รายงานวิจัย*. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- รวิพัชร์ งามพัทวิชัย.(2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วย ผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่แห่งของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี. ใน *การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัจฉิมา บำเพ็ญบุญ, และพุฒิศร จิรายุส.(2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่ม GenY. ใน *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- DLTV มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. (2565). เรียกใช้เมื่อ 6 ธันวาคม 2566 จาก <https://www.dltv.ac.th>
- Holland, J. L. (1997). *Making Vocational Choices: A Theory of Vocational Personalities and Work Environments* (3rd ed.). Psychological Assessment Resources.
- Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (1994). Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. *Journal of Vocational Behavior*, 45(1), 79-122.

Super, D. E. (1990). A life-span, life-space approach to career development. In D. Brown, L. Brooks, & Associates (Eds.), *Career Choice and Development* (2nd ed., pp. 197-261). San Francisco: Jossey-Bass.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาปทุมธานี*

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CREATIVE LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF THE
SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA, PATHUM THANI

เบญจมาภรณ์ แผ่นดินสุวรรณ¹ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²

Benchamaporn Paendinsahwan¹ and Pimolpun Phetsombat²

¹⁻²มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹⁻²Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand

Corresponding Author's Email: pimolpun_p@rmutt.ac.th

วันที่รับบทความ : 9 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 24 ธันวาคม 2567

Received 9 November 2024; Revised 20 December 2024; Accepted 24 December 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน

Citation:

* เบญจมาภรณ์ แผ่นดินสุวรรณ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(6), 20-35.

Benchamaporn Paendinsahwan and Pimolpun Phetsombat. (2024). The relationship between the creative leadership of school administrators and the effectiveness of the school under the Office of Secondary Educational Service Area, Pathum Thani. Journal of Social Sciences Innovations, 1(6), 20-35.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.27>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

การวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 ใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the level of creative leadership of executives. Educational institutions under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office 2) Study the effectiveness level of educational institutions. Under the jurisdiction of the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office and 3) study the relationship between the creative leadership of school administrators and the effectiveness of the school. Under the jurisdiction of the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office. The sample group used in the research was 322 teachers under the Secondary Educational Service Area Office. The instrument used was a questionnaire with a confidence value of 0.96. Statistics were used in the research, including frequency, percentage, average, and standard deviation. and the Pearson correlation coefficient.

The research results found that

1. Level of creative leadership of educational institution administrators Under the jurisdiction of the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office Overall, it is at a high level.

2. Effectiveness level of educational institutions under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office Overall, it is at a high level.

3. The relationship between the creative leadership of school administrators and the effectiveness of the school. Under the jurisdiction of the Pathumthani Secondary Educational Service Area Office Overall, there is a positive relationship. at a relatively high level Statistically significant at the .01 level.

Keywords: School Administration, Creative leadership, Effectiveness

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับกันว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ นั่นคือ การศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญต่อการบริหาร และจัดการศึกษา โดยการอำนวยความสะดวก ประสานการจัดการศึกษากับ บุคลากรประชาชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดทั้งหน่วยงานองค์กรสถาบันอื่น ฯลฯ เพื่อให้การศึกษาบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ (ธีระ รุญเจริญ, 2550) การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) จึงเป็นโมเดลของการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ และผลผลิตที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาด้านภาวะผู้นำต่อไป ด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบ และกระบวนการ (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์, 2553) สอดคล้องแนวคิดด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ Stoll และTemperley (2009) ที่ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็น

พฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการ โดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ ที่ท้าทาย (Challenge) และเกี่ยวกับเรื่องการนำ (Leading) คือ การนำเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการนำผู้อื่นด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเกี่ยวกับเรื่องการประสานงาน (Connecting) เป็นการประสานงานหรือกระตุ้นให้เกิดความสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการประสานคนอื่น ๆ ที่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และไม่สอดคล้องกัน การทำงานร่วมกันและการสร้างแรงจูงใจนำไปสู่แนวคิดที่สนับสนุนความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในเชิงสร้างสรรค์ และที่สำคัญภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อม (Environment) เพื่อก่อให้เกิดการริเริ่มสิ่งใหม่ (กิตต์กัญจน ปฎิพันธ์, 2557) แสดงว่าสถานศึกษาที่มีผู้นำมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะทำให้สถานศึกษานั้นมีประสิทธิภาพหลากหลายด้าน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา จะคำนึงถึงแต่ผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้นของงานเพียงอย่างเดียว ย่อมไม่ถูกต้อง จะต้องพิจารณาลึกลงไปอีกว่าผลสำเร็จของงานนั้นสนองตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การหรือไม่ ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนดการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผนกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่การบริหาร การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงาน (พรเทพ เหมรานนท์, 2564) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาจำเป็นจะต้องอาศัยผู้นำที่มีความทันสมัย มีความคิดสร้างสรรค์ตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จประสิทธิภาพของสถานศึกษาของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ให้ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้กำหนดนโยบาย กำหนดจุดหมาย วางแผน กำหนดเป้าหมาย ตลอดจนวิธีดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนบรรลุสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และจะต้องรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามจากการดำเนินงานของผู้บริหารที่ผ่านมา พบว่าโดยภาพรวมยังคงประสบปัญหาด้านงานวิชาการ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ และขาดกลไกที่ดีในการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามงานด้านวิชาการของโรงเรียน จึง

ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องทบทวนตนเอง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ทุก ๆ ด้านให้ดีขึ้นอย่างเร่งด่วนการศึกษาจึงจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2566) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำที่มีความทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์ ตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2566) เพื่อส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เน้นบทบาทของผู้นำที่สามารถสร้างแนวทางใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสถานการณ์ต่าง ๆ ในองค์กร โดยเฉพาะในสถานศึกษา แนวคิดนี้เน้นการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม การคิดนอกกรอบ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

- 1) ความสามารถในการมองเห็นอนาคต (Visionary Thinking) ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมและทิศทางของการพัฒนาสถานศึกษา
- 2) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Adaptability) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก
- 3) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Leadership) กระตุ้นบุคลากรให้ร่วมมือและแสดงศักยภาพสูงสุด

2. ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory)

Burns (1978) และ Bass (1990) เสนอว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ผู้ตามพัฒนาตนเอง โดยการสร้างความไว้วางใจ ความมุ่งมั่น และแรงจูงใจร่วมกัน

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

- 1) แรงบันดาลใจร่วม (Inspirational Motivation) การสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน
- 2) การพิจารณารายบุคคล (Individualized Consideration) การสนับสนุนและให้คำแนะนำเฉพาะบุคคล
- 3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) ส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์

3. แนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา (School Effectiveness)

แนวคิดพื้นฐาน

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับความสามารถในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความพึงพอใจของครู และการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ประกอบสำคัญของประสิทธิผลสถานศึกษา

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเรียนรู้ที่วัดจากคะแนนหรือความก้าวหน้าของนักเรียน
- 2) ความพึงพอใจของครูและนักเรียน ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและความมั่นใจในสถานศึกษา
- 3) การจัดการทรัพยากร การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและตอบโจทย์การพัฒนาคุณภาพ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ผู้นำสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร และเพิ่มขีดความสามารถในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

-การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์: ช่วยเพิ่มการแก้ปัญหาและนวัตกรรม

-การสร้างแรงบันดาลใจ: กระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

-การจัดการเชิงกลยุทธ์: วางแผนและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 22 แห่ง มีจำนวนประชากร 1,942 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 322 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามสาขาวิชาเขตเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละสาขาวิชาเขตด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 ใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.62) และพบว่าทุกด้าน มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.61) รองลงมา ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.65) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1)	4.46	0.61	มาก	1
2. ด้านความยืดหยุ่น (X_2)	4.36	0.65	มาก	4
3. ด้านการทำงานเป็นทีม (X_3)	4.42	0.62	มาก	2
4. ด้านจินตนาการ (X_4)	4.41	0.61	มาก	3
รวม	4.41	0.62	มาก	

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.56) และพบว่าทุกด้าน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.56) รองลงมา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.53) แสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Y_1)	4.41	0.58	มาก	3
2. ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (Y_2)	4.44	0.56	มาก	1
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (Y_3)	4.42	0.55	มาก	2
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Y_4)	4.34	0.53	มาก	4
รวม	4.40	0.56	มาก	

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ใน

ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.613$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.665$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.631$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านความยืดหยุ่น กับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.428$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	$>^1$	$>^2$	$>^3$	$>^4$	$>^5$
X ₁	.525**	.665**	.627**	.564**	.621**
X ₂	.457**	.442**	.436**	.428**	.446**
X ₃	.565**	.631**	.539**	.569**	.604**
X ₄	.514**	.592**	.570**	.598**	.562**
X _t	.542**	.636**	.608**	.562**	.613**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านจินตนาการ และด้านความยืดหยุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารโดยการจงใจให้บุคคลอื่น มีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิด

กระบวนการใหม่ ๆ อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการใหม่ ๆ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดการตอบสนองร่วมกันในกระบวนการเชิงริเริ่มสร้างสรรค์ ในการแก้ไขปัญหา และดำเนินงานตามสถานการณ์เพื่อที่จะทำให้บุคลากรภายในองค์กร สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และสามารถเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบงกช วิจิตร (2560) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและด้านการแก้ปัญหา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม

จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินงานจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ประกอบด้วย ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาโดยการบริหารสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของประเมิน โพธิ์หอม (2560) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านความสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือ ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีแนวโน้มค่อนข้างสูงที่จะทำให้มีประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จในผลงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำภาวะผู้นำเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานนั้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ดังนั้นสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลหรือสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านประกอบเข้าด้วยกันโดยสถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้น สถานศึกษาจะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเข้ามามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้สถานศึกษาจะต้องรับเอามาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผลคือผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤทัย ภูสาระ (2562) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

แนวคิดเบื้องต้น

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) ที่เหมาะสมสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการจัดการสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

โมเดล "CLSE" (Creative Leadership for School Effectiveness) เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่บูรณาการปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเน้นการดำเนินงานใน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ (Creativity), การพัฒนาความสัมพันธ์ (Leadership), การสนับสนุนเชิงระบบ (Support System), และ การติดตามและประเมินผล (Effectiveness Monitoring)

องค์ประกอบของโมเดล CLSE

1. C: Creativity (การสร้างแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์)

- **แนวทาง:** ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทดลองไอเดียใหม่ ๆ และให้บุคลากรกล้าคิด กล้าลงมือทำ
- **ผลลัพธ์:** การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมในกระบวนการเรียนการสอน และการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

2. L: Leadership (การพัฒนาความสัมพันธ์และการนำทีม)

- **แนวทาง:** ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจและทำงานร่วมกับครู นักเรียน และชุมชน
- **ผลลัพธ์:** ความร่วมมือระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกัน

3. S: Support System (การสนับสนุนเชิงระบบ)

- **แนวทาง:** การจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการอบรมบุคลากร
- **ผลลัพธ์:** การจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของครูและนักเรียน

4. E: Effectiveness Monitoring (การติดตามและประเมินผล)

- **แนวทาง:** การใช้ระบบติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแนวทางการบริหาร
- **ผลลัพธ์:** การประกันคุณภาพของสถานศึกษา และการปรับตัวให้เหมาะสมกับเป้าหมายในระยะยาว

ความสัมพันธ์เชิงบูรณาการในโมเดล CLSE

จาก Creativity สู่ Leadership: การสร้างแรงบันดาลใจนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

จาก Leadership สู่ Support System: ผู้นำที่ดีสามารถบริหารจัดการทรัพยากร และสร้างระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง

จาก Support System สู่ Effectiveness Monitoring: ระบบที่ดีช่วยให้การติดตามและประเมินผลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

วงจรย้อนกลับ: การติดตามผลช่วยระบุจุดที่ต้องปรับปรุงในด้านความคิดสร้างสรรค์ และการนำทีม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าทุกด้าน มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าทุกด้าน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่าด้านความยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะให้ความสำคัญกับการมองปัญหาและทางออกของปัญหา ได้หลายทิศทางหลายมิติ อาทิ โรงเรียนมีการจัดประชุมเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนความคิดเห็น แผนงาน กับทุกภาคส่วนร่วมกัน

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่าด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนร่วมกันการสร้างความร่วมมือกับครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อาทิ โรงเรียนจัดอบรมโดยจำลองเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้นในสถานศึกษา และวางแผนควบคุมสถานการณ์ ร่วมกับทุกภาคส่วน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์ กับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้มีการพัฒนาขึ้น อาทิ มีการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2. กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

- กิตต์กาญจน์ ปฏิพันธ์. (2557). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. ใน *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ขวัญฤทัย ภู่อาระ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- บงกช วิจบ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. ใน *วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2563). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ใน *วิทยานิพนธ์ค.ม.* มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประเมิน โพธิ์หอม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

พรเทพ เหมรานนท์. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2566). *การบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566*. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Amabile, T. M. (1996). *Creativity in Context: Update to the Social Psychology of Creativity*. Boulder, CO: Westview Press.

Bass, B. M. (1990). *From Transactional to Transformational Leadership: Learning to Share the Vision*. *Organizational Dynamics*, 18(3), 19-31.

Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. New York: McGraw-Hill.

นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในยุคดิจิทัล*

INNOVATION AND BEHAVIORAL CHANGE IN THE DIGITAL AGE

เรียงดาว ทวะชาลี¹ และ ภูษิต ปุลันรัมย์²

Riangdow Tavachalee¹ and Phusit Pulanram²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: pagsa.2522@gmail.com

วันที่รับบทความ : 19 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 23 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 24 ธันวาคม 2567

Received 19 November 2024; Revised 23 December 2024; Accepted 24 December 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบและโอกาสที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล โดยเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคและการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ยั่งยืน ซึ่งมีผลทั้งในแง่บวกและลบ จากการศึกษาพบว่าการใช้เทคโนโลยีสร้างความสะดวกสบายและเปิดโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ แต่ก็มีปัญหาเช่นการเสพติดเทคโนโลยีและการขาดทักษะดิจิทัลในบางกลุ่มประชากร โอกาสในการพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืนและการเข้าสู่ตลาดโลกเป็นจุดเด่นที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต การทำความเข้าใจถึงความท้าทายและโอกาสเหล่านี้จะช่วยให้การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ: นวัตกรรม, ยุคดิจิทัล, พฤติกรรม, โอกาส, ความท้าทาย

Citation:

* เรียงดาว ทวะชาลี และ ภูษิต ปุลันรัมย์. (2567). นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในยุคดิจิทัล. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(6), 36-45.

Riangdow Tavachalee and Phusit Pulanram. (2024). Innovation and Behavioral Change in the Digital Age.

Journal of Social Sciences Innovations, 1(6), 36-45.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.28>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

Abstract

This article presents a study on the impacts and opportunities in the digital age, focusing on changes in consumer behavior and the development of sustainable technological innovations, which have both positive and negative effects. The study reveals that technology provides convenience and opens up opportunities for the development of new products; however, issues such as technology addiction and the digital skill gap remain prevalent in some populations. Opportunities for developing sustainable innovations and entering global markets are key drivers of future economic and social growth. Understanding these challenges and opportunities will enable effective responses to changes in the digital era.

Keyword: Innovation, Digital Age, Behavior, Opportunities, Challenges

บทนำ

นวัตกรรม หมายถึง การนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ หรือเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือคุณค่าในกระบวนการทำงานหรือผลิตภัณฑ์ (Rogers, 2003) ซึ่งนวัตกรรมอาจเป็นได้ทั้งผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือวิธีการที่แตกต่างจากเดิม (ภักดี คงไพศาล, 2564) ในส่วนของ "การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม" หมายถึง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการกระทำ การเลือกใช้ หรือการตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น เทคโนโลยี หรือสภาพสังคม (Ajzen, 1991)

ความเชื่อมโยงระหว่างนวัตกรรมและพฤติกรรมในยุคดิจิทัล

ในยุคดิจิทัล นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) และแพลตฟอร์มออนไลน์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ในหลายมิติ เช่น การบริโภคข้อมูล การสื่อสาร การทำธุรกรรม และการเรียนรู้ (Brynjolfsson & McAfee, 2014) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนจากการซื้อสินค้าหน้าร้านไปสู่การซื้อปิ้งออนไลน์ที่เพิ่มความสะดวกสบาย แต่ในขณะเดียวกันก็เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อและความคาดหวังของผู้บริโภค (Deloitte, 2021)

ความสำคัญของการศึกษาในบริบทปัจจุบัน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสามารถช่วยให้องค์กรและบุคคลเข้าใจผลกระทบของนวัตกรรมต่อชีวิตประจำวันและการพัฒนาในอนาคต อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ภัทราวดี วิชัยดิษฐ์, 2565) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล การทำความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างนวัตกรรมและพฤติกรรมสามารถช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ยั่งยืน และลดผลกระทบเชิงลบต่อสังคม เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลหรือการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล (World Economic Forum, 2020)

จึงกล่าวได้ว่านวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในยุคดิจิทัลมีความเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้ง โดยนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายด้านของชีวิตมนุษย์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบและนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาว

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

1. ประเภทของนวัตกรรม

นวัตกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ซึ่งแต่ละประเภทมีความสำคัญและบทบาทที่แตกต่างกันในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1.1 นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation)

การสร้างหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด เช่น การพัฒนาสมาร์ตโฟนรุ่นใหม่ที่มีเทคโนโลยีกล้องขั้นสูง (Schilling, 2020) หรือการนำเสนอวัสดุทางการแพทย์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการรักษา (ภักดี คงไพศาล, 2564)

1.2 นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation)

การปรับปรุงวิธีการหรือกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน หรือยกระดับคุณภาพ เช่น การใช้ระบบอัตโนมัติในสายการผลิต (automation) หรือการประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์ ERP เพื่อจัดการทรัพยากรในองค์กร (Tidd & Bessant, 2018)

1.3 นวัตกรรมบริการ (Service Innovation)

การนำเสนอบริการใหม่หรือปรับปรุงบริการเดิมเพื่อเพิ่มมูลค่าและความพึงพอใจแก่ลูกค้า เช่น การเปิดตัวแอปพลิเคชันธนาคารที่ให้บริการครบวงจร (Brynjolfsson & McAfee, 2014)

2. วงจรชีวิตของนวัตกรรม

วงจรชีวิตของนวัตกรรม (Innovation Life Cycle) เป็นกระบวนการที่อธิบายการเกิดขึ้น การเติบโต และการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมในตลาด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ระยะสำคัญ

2.1 ระยะนำเสนอ (Introduction)

เป็นช่วงที่นวัตกรรมถูกพัฒนาขึ้นและนำเข้าสู่ตลาด โดยมักมีการลงทุนสูงและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของผู้บริโภค (Rogers, 2003)

2.2 ระยะเติบโต (Growth)

ในระยะนี้ นวัตกรรมได้รับความนิยมและการยอมรับเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยอดขายและส่วนแบ่งตลาดขยายตัว

2.3 ระยะอิ่มตัว (Maturity)

การเติบโตเริ่มชะลอตัว เนื่องจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น และนวัตกรรมอาจเริ่มสูญเสียความเป็นเอกลักษณ์

2.4 ระยะเสื่อมถอย (Decline)

ความต้องการนวัตกรรมลดลงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีหรือพฤติกรรมผู้บริโภค ทำให้นวัตกรรมถูกแทนที่ด้วยผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่

กล่าวโดยสรุปนวัตกรรมเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยเพิ่มมูลค่าและประสิทธิภาพในสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีรูปแบบที่หลากหลายทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และบริการ นอกจากนี้ การทำความเข้าใจวงจรชีวิตของนวัตกรรมสามารถช่วยให้องค์กรวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในยุคดิจิทัล

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในยุคดิจิทัลสามารถอธิบายได้ผ่าน ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม (Theory of Planned Behavior: TPB) ซึ่งพัฒนาโดย Ajzen (1991) ทฤษฎีนี้ระบุว่าพฤติกรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัยหลัก

1. **ทัศนคติ (Attitude)** ความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ของพฤติกรรม เช่น การมองว่าการใช้แอปพลิเคชันช้อปปิ้งออนไลน์ช่วยประหยัดเวลา

2. **บรรทัดฐานเชิงสังคม (Subjective Norm)** อิทธิพลของความคิดเห็นหรือการกระทำของคนรอบข้าง เช่น เพื่อนหรือครอบครัวที่แนะนำการซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

3. **การรับรู้ถึงการควบคุมตนเอง (Perceived Behavioral Control)** การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินพฤติกรรมนั้น เช่น การรู้วิธีใช้งานเทคโนโลยี ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายว่าทำไมบุคคลในยุคดิจิทัลจึงยอมรับและปรับตัวเข้าสู่พฤติกรรมใหม่ เช่น การใช้เทคโนโลยีและบริการออนไลน์

ตัวอย่างพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

1. การบริโภคข้อมูล (Information Consumption)

-ก่อนยุคดิจิทัล ผู้คนพึ่งพาสื่อดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์ แต่ปัจจุบันการบริโภคข้อมูลเปลี่ยนไปในรูปแบบของข่าวออนไลน์ โซเชียลมีเดีย และการสตรีมวิดีโอแบบเรียลไทม์ (Brynjolfsson & McAfee, 2014)

-ตัวอย่างเช่น คนรุ่นใหม่มักใช้แพลตฟอร์มอย่าง TikTok และ YouTube เพื่อเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ซึ่งเนื้อหา มีลักษณะสั้น กระชับ และใช้งานง่าย (Deloitte, 2021)

2. การช้อปปิ้งออนไลน์ (Online Shopping)

-การซื้อสินค้าผ่านร้านค้าออนไลน์ เช่น Amazon, Lazada หรือ Shopee ได้กลายเป็นพฤติกรรมที่พบได้ทั่วไป เนื่องจากความสะดวก ความสามารถในการเปรียบเทียบราคา และโปรโมชั่นที่น่าสนใจ (ภัทราวดี วิชัยดิษฐ์, 2565)

-นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังพัฒนาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อที่พึ่งพาการรีวิวออนไลน์ และการจัดอันดับสินค้ามากขึ้น (Rogers, 2003)

กล่าวโดยสรุปพฤติกรรมของมนุษย์ในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากเทคโนโลยีและแนวคิดทางทฤษฎี เช่น TPB ที่ช่วยอธิบายว่าทำไมคนจึง

ยอมรับและปรับตัวเข้าสู่พฤติกรรมใหม่ การบริโภคข้อมูลและการซื้อปิ้งออนไลน์เป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงผลกระทบของยุคดิจิทัลต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป การศึกษาและเข้าใจพฤติกรรมเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาแนวทางรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต

การวิเคราะห์และอภิปราย

ผลกระทบของนวัตกรรมต่อพฤติกรรม

ผลกระทบด้านบวก

1. ความสะดวกสบาย (Convenience)

นวัตกรรมช่วยลดความซับซ้อนในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้เทคโนโลยีสมาร์ทโฟนที่รวมความสามารถหลากหลายไว้ในอุปกรณ์เดียว เช่น การสื่อสาร การชำระเงิน การทำงาน และการบันเทิง (Brynjolfsson & McAfee, 2014)

ตัวอย่างคือแอปพลิเคชันธนาคารที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถทำธุรกรรมได้ทุกที่ทุกเวลา หรือแพลตฟอร์มอย่าง Grab และ Uber ที่ทำให้การเดินทางสะดวกมากขึ้น

2. การเข้าถึงข้อมูล (Access to Information)

นวัตกรรมด้านอินเทอร์เน็ตและแพลตฟอร์มออนไลน์เปิดโอกาสให้คนสามารถค้นหาข้อมูลและความรู้ได้อย่างรวดเร็วและไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เช่น การใช้ Google หรือ YouTube เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ (Rogers, 2003)

นอกจากนี้ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Coursera และ Khan Academy ยังช่วยให้ผู้คนสามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบด้านลบ

1. ความเปราะบางด้านความเป็นส่วนตัว (Privacy Vulnerability)

แม้ว่านวัตกรรมจะเพิ่มความสะดวก แต่ก็สร้างความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแพลตฟอร์มออนไลน์หรือแอปพลิเคชัน โดยบางครั้งข้อมูลเหล่านี้อาจถูกนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสมหรือถูกโจมตีโดยผู้ไม่ประสงค์ดี (World Economic Forum, 2020)

ตัวอย่างเช่น การละเมิดข้อมูลส่วนตัวในกรณีของ Facebook-Cambridge Analytica ที่ส่งผลให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทั่วโลก

2. การเสพติดเทคโนโลยี (Technology Addiction)

นวัตกรรมที่ออกแบบมาเพื่อดึงดูดความสนใจ เช่น โซเชียลมีเดียและเกมออนไลน์ อาจนำไปสู่การใช้เวลาอย่างมากเกินไป ส่งผลต่อสุขภาพจิตและพฤติกรรมการเข้าสังคม (Deloitte, 2021)

กล่าวโดยสรุปนวัตกรรมส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในด้านบวกและลบ ด้านบวก เช่น การเพิ่มความสะดวกสบายและการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว ด้านลบ เช่น ความเปราะบางด้านความเป็นส่วนตัวและปัญหาการเสพติดเทคโนโลยี การทำความเข้าใจผลกระทบทั้งสองด้านจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในเชิงสร้างสรรค์

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Shopee, Lazada และ Amazon ได้เปลี่ยนวิถีการซื้อปิ้งของผู้บริโภคจากการซื้อสินค้าผ่านหน้าร้านไปสู่การซื้อปิ้งออนไลน์ ผลสำรวจจาก Deloitte (2021) พบว่า ผู้บริโภคในยุคดิจิทัลมีแนวโน้มตัดสินใจซื้อโดยพิจารณาจากรีวิวออนไลน์และการจัดอันดับมากขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของข้อมูลที่มีในแพลตฟอร์ม การที่แพลตฟอร์มเหล่านี้นำเสนอโปรโมชั่นที่ตรงกับความสนใจของผู้ใช้ผ่านการใช้ AI และการวิเคราะห์ข้อมูล (Big Data) ยังช่วยเพิ่มความสะดวกและสร้างประสบการณ์การซื้อปิ้งที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น (Brynjolfsson & McAfee, 2014)

ตัวอย่างเช่น การขายสินค้าแฟชั่นผ่าน Instagram ที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน การใช้โฆษณาแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย (targeted advertising) ช่วยดึงดูดลูกค้าผ่านคอนเทนต์ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจส่วนบุคคล

การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในภาคการศึกษา

ในภาคการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การเรียนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม Zoom, Microsoft Teams หรือ Google Classroom ได้เปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนอย่างสิ้นเชิง ตัวอย่างในช่วงการระบาดของโควิด-19 การเรียนออนไลน์กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสถาบันการศึกษา ทฤษฎีที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนี้คือ *Technology Acceptance Model (TAM)* ของ Davis (1989) ซึ่งอธิบายว่าผู้ใช้งานยอมรับเทคโนโลยีเมื่อรับรู้ว่ามีประโยชน์และใช้งานได้ง่าย

ตัวอย่างจากประเทศไทยคือโครงการ "ThaiMOOC" ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ช่วยให้ นักศึกษาและบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงเนื้อหาคุณภาพได้ฟรี การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ชนบท

กล่าวโดยสรุปนวัตกรรมและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ในหลายมิติ กรณีศึกษาจากการช้อปปิ้งออนไลน์และการเรียนออนไลน์ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเพิ่มความสะดวกและการเข้าถึง อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังต้องการการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัลหรือความเปราะบางของข้อมูล

ความท้าทายในยุคดิจิทัล

1. การเสพติดเทคโนโลยี (Technology Addiction)

ความสะดวกสบายของเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้บางคนใช้เวลาอยู่กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากเกินไป ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต เช่น ความเครียดและภาวะซึมเศร้า งานวิจัยของ Montag และ Diefenbach (2018) ชี้ให้เห็นว่าการใช้งานโซเชียลมีเดียอย่างต่อเนื่องสามารถกระตุ้นความรู้สึกเปรียบเทียบและลดคุณค่าของตัวเอง

2. การขาดทักษะดิจิทัล (Digital Skill Gap)

การพัฒนาเทคโนโลยีที่รวดเร็วส่งผลให้บางกลุ่มประชากรไม่สามารถตามทันความเปลี่ยนแปลง งานวิจัยจาก OECD (2021) ระบุว่าทักษะดิจิทัลขั้นพื้นฐานยังขาดแคลนในหลายประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ที่อาศัยในพื้นที่ชนบท

โอกาสในการพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน

1. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Technology)

ยุคดิจิทัลเปิดโอกาสให้องค์กรและสตาร์ทอัพพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เช่น การพัฒนาโซลูชันพลังงานสะอาดหรือการใช้ AI ในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Elkington, 2018)

2. การสร้างโอกาสใหม่ในตลาดโลก (Global Market Opportunities)

เทคโนโลยีช่วยลดข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ในการเข้าถึงตลาดโลก แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและการตลาดดิจิทัลช่วยให้ธุรกิจขนาดเล็กสามารถแข่งขันในระดับสากล ตัวอย่างเช่น การที่ธุรกิจ SMEs ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เริ่มใช้โซเชียลมีเดียเป็นช่องทางหลักในการทำตลาด (Deloitte, 2021)

กล่าวโดยสรุปยุคดิจิทัลนำมาซึ่งทั้งความท้าทายและโอกาส ความท้าทายเช่นการเสพติดเทคโนโลยีและการขาดทักษะดิจิทัลต้องการการแก้ไขผ่านนโยบายที่ส่งเสริมความรู้และการใช้งานเทคโนโลยีอย่างสมดุล ขณะเดียวกัน โอกาสในการพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืนและการเข้าถึงตลาดโลกสะท้อนถึงศักยภาพของเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

ยุคดิจิทัลนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านพฤติกรรม การใช้ชีวิต และการดำเนินธุรกิจ โดยมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นหัวใจหลัก แม้ว่าจะสร้างความสะดวกสบายและโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืนและเปิดตลาดใหม่ในระดับโลก แต่ในขณะเดียวกันก็มีความท้าทาย เช่น ปัญหาการเสพติดเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต และการขาดทักษะดิจิทัลในบางกลุ่มประชากร การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยนโยบายและความร่วมมือที่เน้นการพัฒนาความรู้ การใช้งานเทคโนโลยีอย่างสมดุล และการสนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างสังคมที่เท่าเทียมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตในด้านโอกาส เทคโนโลยีช่วยให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจขนาดเล็กในการแข่งขันในตลาดโลก การผสมผสานระหว่างการจัดการความท้าทายและการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เทคโนโลยีมอบให้ จะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสำเร็จและความก้าวหน้าทั้งในระดับบุคคลและสังคมโดยรวม

เอกสารอ้างอิง

- ภักดี คงไพศาล. (2564). นวัตกรรม: ความหมายและบทบาทในยุคดิจิทัล. *วารสารนวัตกรรมและเทคโนโลยี*, 12(1), 15-29.
- ภัทราวดี วิชัยดิษฐ์. (2565). การปรับตัวขององค์กรในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์*, 8(3), 112-130.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2565). โครงการ ThaiMOOC และการศึกษาออนไลน์ในประเทศไทย. *วารสารการศึกษาศสมัยใหม่*, 8(2), 78-94.

- วิทยา รักษา. (2565). บทบาทของเทคโนโลยีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีและการจัดการ*, 11(2), 15-25.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W.W. Norton & Company.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340.
- Deloitte. (2021). *Digital consumer trends 2021*. Retrieved 2024 May 12 from [Deloitte Insights](#).
- Deloitte. (2021). Digital consumer trends 2021. Retrieved 2024 May 12 from [Deloitte Insights](#).
- Elkington, J. (2018). *The Triple Bottom Line: Does It All Add Up?* Routledge.
- Montag, C., & Diefenbach, S. (2018). Towards Homo Digitalis: Important Research Issues for Psychology and the Internet. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(3), 1-16.
- OECD. (2021). The Digital Skills Gap and the Future of Work. Retrieved 2024 May 12 from [OECD Website](#).
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of Innovations* (5th ed.). Free Press.
- Schilling, M. A. (2020). *Strategic Management of Technological Innovation*. (6th ed.). McGraw-Hill Education.
- Tidd, J., & Bessant, J. (2018). *Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change*. (6th ed.). Wiley.
- World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*. Retrieved 2024 May 12 from [WEF](#).

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม*

DESIGNING INNOVATIONS TO ENHANCE SOCIAL EMPOWERMENT

พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ฅมไผ่)¹, พระมหาเกริกเกียรติ นีรุตติเมธี (ไพศาลเจริญลาภ)²
และ พระมหาอำพล ธนปญโญ (ชัยสารี)³

Phrakrusutasarabundit (Jumnong Pompai)¹, Phramaha Koekkiad Niruttimatee (Phaisancharoenlap)²
and Phramaha Ampol Dhanapaño (Chaisaree)³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: ampol.cha@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ : 5 พฤศจิกายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 15 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 20 ธันวาคม 2567

Received 5 November 2024; Revised 15 December 2024; Accepted 20 December 2024

บทคัดย่อ

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมเป็นกระบวนการที่เน้นการสร้างเครื่องมือหรือแนวคิดใหม่ที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคมได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งหวังที่จะส่งเสริมการเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มคนในสังคม การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสามารถช่วยเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและชุมชนให้เติบโตและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น การศึกษานี้นำเสนอการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือหรือกลยุทธ์ใหม่ที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมทั้งในระดับบุคคลและชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในระยะยาว

คำสำคัญ: นวัตกรรม, ศักยภาพทางสังคม, การพัฒนา, ความร่วมมือ, ชุมชน

Citation:

* พระครูสุตสารบัณฑิต (จ๋านงค์ ฅมไผ่), พระมหาเกริกเกียรติ นีรุตติเมธี (ไพศาลเจริญลาภ) และ พระมหาอำพล ธนปญโญ (ชัยสารี). (2567). การออกแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(6), 46-53.

Phrakrusutasarabundit (Jumnong Pompai), Phramaha Koekkiad Niruttimatee (Phaisancharoenlap) and Phramaha Ampol Dhanapaño (Chaisaree). (2024). Designing Innovations to Enhance Social

Empowerment. Journal of Social Sciences Innovations, 1(6), 46-53.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.29>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

Abstract

The design of innovations to enhance social capacity is a process focused on creating new tools or concepts that can sustainably improve individuals' quality of life within a society. The goal is to promote connection and cooperation among different groups in society. The appropriate use of technology and innovation can help enhance the capabilities of individuals and communities, allowing for growth and development in a positive direction. This study presents the design and development of new tools or strategies that enhance social capacity at both the individual and community levels, strengthening society in the long term.

Keyword: Innovation, Social capacity, Development, Cooperation, Community

บทนำ

การออกแบบนวัตกรรมในบริบททางสังคมหมายถึงการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือแนวทางใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการในสังคม และมีผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของสังคมโดยรวม โดยเฉพาะในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การออกแบบนวัตกรรมในบริบทนี้ไม่จำกัดเพียงแค่การพัฒนา ทางเทคโนโลยี แต่รวมถึงการออกแบบนโยบาย การพัฒนาเครือข่ายทางสังคม หรือการใช้ ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น (Brown, T., 2009)

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การ ออกแบบนวัตกรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการปรับตัวของสังคมและเสริมสร้างศักยภาพทาง สังคม เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ หรือ การออกแบบโครงการที่มีผลกระทบในเชิงบวกต่อชุมชน การพัฒนานวัตกรรมในลักษณะนี้จะ ช่วยให้เกิดการเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ (OECD, 2015)

ทำไมการออกแบบนวัตกรรมถึงสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม? คำถามนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของนวัตกรรมในการตอบสนองต่อความต้องการทางสังคม การ ออกแบบนวัตกรรมสามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางสังคม เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียม หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การ

วิจัยในเรื่องนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาว่านวัตกรรมใดบ้างที่สามารถมีบทบาทในการสร้างสังคมที่ยั่งยืน และการพัฒนาผู้คนและชุมชนให้มีศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอแนวทางและกระบวนการที่สามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมผ่านนวัตกรรม โดยการศึกษาและวิเคราะห์วิธีการออกแบบนวัตกรรมในเชิงสังคมที่มีประสิทธิภาพ การนำเสนอกรณีศึกษาจากทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีการนำแนวคิดการออกแบบนวัตกรรมไปใช้ในบริบททางสังคมและการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงบทบาทและประโยชน์ของนวัตกรรมในการเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมในเชิงปฏิบัติ

การนำเสนอนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของสังคมจะช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างสังคมที่มีความยั่งยืนและเท่าเทียม โดยการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและบุคคลในสังคม

บทความนี้จะเน้นถึงความสำคัญของการออกแบบนวัตกรรมในบริบททางสังคม การออกแบบนวัตกรรมไม่เพียงแต่มีผลในด้านเศรษฐกิจหรือเทคโนโลยี แต่ยังสามารถเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม โดยการนำเสนอกกระบวนการและแนวทางในการออกแบบนวัตกรรมที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคม

แนวคิดพื้นฐาน

คำว่า "นวัตกรรม" (Innovation) หมายถึงกระบวนการหรือผลลัพธ์ของการคิดค้นและพัฒนาแนวคิด ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาหรือสร้างประโยชน์ในแง่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยการออกแบบหรือพัฒนาให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้คน หรือสังคมในแง่ต่าง ๆ นอกจากนี้ นวัตกรรมยังสามารถเป็นการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสามารถแยกประเภทของนวัตกรรมได้เป็นหลายประเภท เช่น (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation): การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณสมบัติพิเศษหรือคุณค่าเพิ่มที่ตอบโจทย์ผู้ใช้

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation): การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานหรือวิธีการผลิตที่สามารถทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation): การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างหรือวิธีการจัดการภายในองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

4. นวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation): การพัฒนาแนวคิดหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาทางสังคม เช่น การปรับปรุงระบบการศึกษา การดูแลสุขภาพ หรือการส่งเสริมสิทธิของกลุ่มต่าง ๆ

ศักยภาพทางสังคม

ศักยภาพทางสังคม (Social Capital) หมายถึงทรัพยากรที่เกิดจากการเชื่อมโยงทางสังคม ความสัมพันธ์ที่ดีและการร่วมมือกันในกลุ่มคน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในสังคม ศักยภาพทางสังคมสามารถวัดได้จากหลายตัวชี้วัด เช่น

1. **การพัฒนาความร่วมมือทางสังคม** ความสามารถในการทำงานร่วมกันในกลุ่มคน เช่น การจัดกิจกรรมชุมชน หรือการแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกัน

2. **การแก้ปัญหาสังคม** การพัฒนาโซลูชันใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม เช่น การลดความยากจน หรือการสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการ

3. **การเสริมสร้างความเท่าเทียม** การเพิ่มโอกาสให้ทุกคนในสังคมได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเท่าเทียม เช่น การสนับสนุนผู้ด้อยโอกาส การจัดการศึกษาให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้

การเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมมีผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสังคมในระยะยาว โดยช่วยเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันและความร่วมมือในสังคม ซึ่งจะเป็พื้นฐานที่ดีในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือสังคม

บทบาทของนวัตกรรมในสังคม

นวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทางสังคม เพราะมันสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมายในด้านต่าง ๆ ของสังคม เช่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการปัญหาสังคม หรือการเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชน ผ่านการสร้างสรรค์โซลูชันใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อปัญหาของสังคม

การเชื่อมโยงระหว่งนวัตกรรมและการพัฒนาทางสังคมคือการใช้กระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและปัญหาที่มีอยู่ในสังคม การพัฒนาโครงการนวัตกรรมทางสังคม เช่น การออกแบบโปรแกรมช่วยเหลือผู้สูงอายุหรือการสนับสนุนการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงบทบาทของนวัตกรรมในการสร้างความ

เปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม การออกแบบนวัตกรรมดังกล่าวสามารถเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมได้โดยการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้คนและลดช่องว่างความไม่เท่าเทียม

กล่าวโดยสรุปแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับนวัตกรรมและศักยภาพทางสังคมชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาทางสังคมและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและสังคมโดยรวม นวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ หรือแม้แต่ต้นนวัตกรรมทางสังคม มีบทบาทในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกที่มีผลกระทบที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาสังคมและเสริมสร้างความร่วมมือ ความเท่าเทียม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกคนในสังคม

กระบวนการออกแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม

การระบุปัญหาทางสังคมเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการออกแบบนวัตกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นการค้นหาประเด็นหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม ปัญหาทางสังคมที่ต้องการการแก้ไขอาจมีหลายรูปแบบ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจ การขาดการศึกษา หรือการขาดการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ (Phills, J. A., & Deiglmeier, K., 2008)

วิธีการค้นหาปัญหาทางสังคมสามารถทำได้โดยการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- 1. การสำรวจและสัมภาษณ์** การสอบถามข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายหรือชุมชนเกี่ยวกับปัญหาที่พวกเขาเผชิญ
- 2. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ** การใช้ข้อมูลสถิติจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายงานของภาครัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อระบุแนวโน้มและปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
- 3. การทำงานร่วมกับชุมชน** การมีส่วนร่วมของชุมชนในการระบุปัญหาทางสังคม โดยการใช้แนวทางการสนทนาหรือเวิร์กช็อปเพื่อให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง

การพัฒนานวัตกรรม

หลังจากระบุปัญหาทางสังคมได้แล้ว ขั้นตอนถัดไปคือการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์การเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมได้ การพัฒนานวัตกรรมอาจเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์แนวทางใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือการปรับปรุงแนวทางที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น โดยสามารถทำได้ผ่านหลายวิธีการ เช่น

1. การใช้เทคโนโลยี เทคโนโลยีสามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาทางสังคม เช่น การใช้แอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อช่วยให้ผู้คนเข้าถึงข้อมูลและบริการที่จำเป็น

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เช่น การพัฒนาเครื่องมือที่สามารถช่วยเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล

3. การออกแบบกระบวนการใหม่ ๆ การพัฒนากระบวนการทำงานหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาหรือปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาที่มีอยู่ เช่น การออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เข้าถึงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การทดสอบและปรับปรุง

หลังจากการพัฒนานวัตกรรมแล้ว จำเป็นต้องมีการทดสอบและประเมินผลกระทบจากนวัตกรรมเพื่อให้แน่ใจว่ามันสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทดสอบและประเมินผลอาจรวมถึงขั้นตอนดังนี้

1. การทดสอบภาคสนาม การนำโครงการหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ไปทดสอบในสภาพแวดล้อมจริง โดยมีการเก็บข้อมูลจากผู้ใช้หรือกลุ่มเป้าหมายเพื่อประเมินผล

2. การประเมินผลทางสังคม การวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรม เช่น การวัดผลในด้านความเท่าเทียม การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา หรือการเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

3. การปรับปรุง การนำผลการทดสอบมาปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มฟีเจอร์ในแอปพลิเคชัน หรือการปรับกระบวนการให้มีความมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปกระบวนการออกแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางสังคม เริ่มต้นจากการระบุปัญหาทางสังคมที่ต้องการการแก้ไข ซึ่งจะช่วยให้เรามีความเข้าใจที่ชัดเจนในปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นต้องพัฒนานวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้เทคโนโลยี การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการออกแบบกระบวนการใหม่ ๆ และสุดท้ายจำเป็นต้องมีการทดสอบและปรับปรุงเพื่อให้แน่ใจว่านวัตกรรมนั้นสามารถสร้างผลกระทบทางสังคมที่ดีและยั่งยืน

การประเมินผลกระทบของนวัตกรรม

การประเมินผลกระทบของนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการตรวจสอบว่า นวัตกรรมที่ถูกออกแบบมาเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเสริมสร้างศักยภาพทางสังคมสามารถสร้าง ผลลัพธ์ที่มีความหมายและยั่งยืนหรือไม่ การประเมินผลกระทบนี้สามารถทำได้ในหลายมิติ เช่น การวัดผลกระทบในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้ผู้พัฒนานวัตกรรม สามารถตัดสินใจได้ว่า นวัตกรรมนี้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้งานจริง หรือไม่ (R. H. W., 2017)

การประเมินผลกระทบของนวัตกรรมสามารถทำได้ในหลายระดับ เช่น การ ประเมินผลกระทบเบื้องต้น การประเมินผลระยะสั้น หรือการประเมินผลระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้ เข้าใจถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนวัตกรรมในบริบทที่หลากหลาย

ขั้นตอนการประเมินผลกระทบ

การประเมินผลกระทบของนวัตกรรมมักจะมีขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

1. **การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน:** เพื่อให้การประเมินมีความชัดเจนและตรงประเด็น การกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลกระทบได้ เช่น การพัฒนาโอกาสทางการศึกษา การ เสริมสร้างความเท่าเทียมทางสังคม หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คน

2. **การเก็บข้อมูล:** การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ หรือ การเก็บข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของนวัตกรรม

3. **การวิเคราะห์ข้อมูล:** การนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อประเมินผลกระทบในด้าน ต่าง ๆ เช่น การเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้ นวัตกรรม การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ หรือการประเมินความยั่งยืนของผลลัพธ์

4. **การรายงานผลและการปรับปรุง:** หลังจากได้ผลการประเมินแล้ว การรายงานผล ให้กับผู้เกี่ยวข้อง และการใช้ข้อมูลที่ได้ในการปรับปรุงหรือปรับแก้ นวัตกรรมเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

กล่าวโดยสรุปการประเมินผลกระทบของนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่จำเป็นในการ ตรวจสอบความสำเร็จและความเหมาะสมของนวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้น การประเมินนี้ช่วยให้ สามารถมองเห็นภาพรวมของผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังสามารถช่วยในการปรับปรุงและพัฒนา นวัตกรรมให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถ ตอบโจทย์ความต้องการของสังคมได้อย่างยั่งยืน

สรุป

การประเมินผลกระทบของนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการตรวจสอบว่า นวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นมีผลกระทบที่มีความหมายและยั่งยืนต่อสังคมและผู้ใช้หรือไม่ การประเมินผลกระทบสามารถทำได้ในหลายมิติ เช่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยให้สามารถตัดสินใจได้ว่านวัตกรรมนี้มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาหรือเสริมสร้าง ศักยภาพทางสังคมอย่างแท้จริง กระบวนการประเมินผลกระทบประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ได้แก่ การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน การเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และการรายงานผลการประเมินเพื่อใช้ในการปรับปรุงนวัตกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินนี้ช่วยให้เข้าใจถึงผลกระทบของนวัตกรรมในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งสามารถนำข้อมูล ที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการตอบโจทย์ทาง สังคมได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *รายงานการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา นวัตกรรมทางสังคมในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน.

Brown, T. (2009). *Change by design: How design thinking creates new alternatives for business and society*. Harper Business.

OECD. (2015). *The Innovation Imperative: Contributing to Productivity, Growth and Well-Being*. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development.

Phills, J. A., & Deiglmeier, K. (2008). Rediscovering social innovation. *Stanford Social Innovation Review*, 6(4), 34-43.

R. H. W. (2017). "Evaluating the Impact of Social Innovation." *Journal of Social Innovation and Development*, 3(2), 56-65.

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมือง*

DEVELOPING INNOVATIONS TO ADDRESS URBAN POVERTY CHALLENGES

พระสุธีวัชรคุณ (ณัฐพงศ์ ยโส)

Phra Suthiwachirakhun (Natthaphong Yaso)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding Author's Email: natthaphong1981@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 6 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 15 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 ธันวาคม 2567

Received 6 November 2024; Revised 15 December 2024; Accepted 17 December 2024

บทคัดย่อ

การพัฒนานวัตกรรมถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมือง เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสามารถเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ, การเข้าถึงบริการสาธารณะ, และเสริมสร้างความเสมอภาคในสังคม การศึกษาและการฝึกทักษะผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยให้ประชาชนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และหางาน ในด้านเศรษฐกิจ, นวัตกรรมช่วยลดอัตราความยากจนและส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็ก ส่วนในด้านสังคม, นวัตกรรมส่งผลต่อการเสริมสร้างความเสมอภาคและความยั่งยืนในสังคม การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการต่างๆ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการของประชาชนที่มีรายได้น้อย โดยรวมแล้ว, การพัฒนานวัตกรรมเป็นกุญแจสำคัญในการลดความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนเมือง

คำสำคัญ: นวัตกรรม, ความยากจน, เทคโนโลยี, ชุมชนเมือง, การพัฒนา

Citation:

* พระสุธีวัชรคุณ (ณัฐพงศ์ ยโส). (2567). การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมือง. วารสาร นวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(6), 54-63.

Phra Suthiwachirakhun (Natthaphong Yaso). (2024). Developing Innovations to Address Urban Poverty Challenges. Journal of Social Sciences Innovations, 1(6), 54-63.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.30>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

Abstract

Innovation development plays a crucial role in addressing poverty in urban communities. The use of technology and innovation can enhance economic opportunities, access to public services, and foster social equity. Education and skill development through online platforms enable individuals to gain knowledge and skills, increasing their chances of income generation and employment. In terms of economics, innovation reduces poverty rates and promotes small businesses. On the social front, innovation contributes to social equity and sustainability. The application of technology in infrastructure and services helps reduce disparities in access to services for low-income populations. Overall, innovation development is key to alleviating poverty and improving the quality of life in urban communities.

Keyword: Innovation, Poverty, Technology, Urban Communities, Development

บทนำ

ความยากจนในชุมชนเมืองเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากหลายปัจจัยซึ่งมีความซับซ้อนและมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คนในเมือง โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยหรือไม่มีงานทำ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐาน เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล หรือการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม (Chant, 2019) ความยากจนในชุมชนเมืองไม่ได้จำกัดแค่เพียงปัญหาทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ความไม่เท่าเทียมกันในสังคม การขาดแคลนโอกาสในการพัฒนาอาชีพ และการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างจำกัด (Glaeser, 2014)

การแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากการมีความยากจนจะนำไปสู่การขยายตัวของความไม่เท่าเทียมในสังคม และมีผลกระทบในระยะยาวต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม (Berg, 2013) การพัฒนาเมืองที่ไม่คำนึงถึงปัญหาความยากจนจะทำให้เกิดความขัดแย้งและความไม่พอใจในกลุ่มประชากรที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาความยากจนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างสังคมเมืองที่ยั่งยืนและมีความเสมอภาค

ในปัจจุบัน การพัฒนานวัตกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นหนึ่งในแนวทางที่สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองได้ โดยการนำเทคโนโลยีและแนวทางการพัฒนาใหม่ๆ มาใช้สามารถช่วยสร้างโอกาสให้กับประชาชนที่อยู่ในสภาวะยากจน เช่น การสร้างงานในภาคธุรกิจใหม่ๆ การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและบริการต่างๆ (Murray & Kaye, 2018)

ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือการวิเคราะห์และพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมือง โดยเฉพาะในด้านการศึกษา การสร้างงาน และการเข้าถึงบริการพื้นฐาน ที่จะช่วยลดช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนเมือง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนในชุมชนเมือง

ปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองเกิดจากหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันและซับซ้อน โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความยากจนสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

การว่างงานและการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดความยากจนในชุมชนเมือง โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจมีความไม่แน่นอนหรือในพื้นที่ที่มีการแข่งขันสูงสำหรับงานที่มีรายได้ต่ำ (Chambers, 2017) การว่างงานในชุมชนเมืองมักเกิดจากการขาดทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการหรือจากการขาดแคลนงานที่เหมาะสมสำหรับประชากรที่มีการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจยังได้รับผลกระทบจากความเหลื่อมล้ำในโครงสร้างเศรษฐกิจและการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการเสริมสร้างงานและการพัฒนาอาชีพ (Glaeser, 2014)

2. ปัจจัยทางสังคม

การศึกษาและสุขภาพเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการลดความยากจนในชุมชนเมือง การศึกษาช่วยเพิ่มทักษะและความรู้ให้กับประชาชน ทำให้พวกเขาสามารถเข้าถึงงานที่มีรายได้สูงขึ้น และการมีสุขภาพดีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Sen, 1999) อย่างไรก็ตาม, ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษาและสุขภาพมักเกิดขึ้นในชุมชนที่มีความยากจน ซึ่งทำให้กลุ่มคนในชุมชนเหล่านี้ตกเป็นเหยื่อของวงจรแห่งความยากจน เนื่องจากขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพ

3. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม

การจัดการที่อยู่อาศัยและการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐาน เช่น น้ำสะอาด ไฟฟ้า และการขนส่ง เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากรในชุมชนเมือง (Angel, 2016) การขาดแคลนที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพหรือราคาที่เหมาะสมทำให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยต้องอาศัยอยู่ในสลัมหรือพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัย อีกทั้งการขาดการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานยังทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวัน

กล่าวโดยสรุปความยากจนในชุมชนเมืองเป็นปัญหาที่เกิดจากหลายปัจจัยที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น การว่างงานและการขาดโอกาสทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนในชุมชนเมืองไม่สามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาชีวิตได้ ขณะที่ปัจจัยทางสังคม เช่น การศึกษาและสุขภาพ จะมีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพให้กับประชาชนในการยกระดับคุณภาพชีวิตและหลุดพ้นจากวงจรแห่งความยากจน ส่วนปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการที่อยู่อาศัยและการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐาน ก็มีผลกระทบต่อตรงต่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพในชุมชนเมือง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาความยากจนต้องใช้แนวทางที่ครอบคลุมและผสมผสานทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การพัฒนานวัตกรรมที่สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจน

การพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมสามารถช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การสร้างรายได้ การเข้าถึงบริการสาธารณะ และการช่วยเหลือทางสวัสดิการ ดังนี้

1. นวัตกรรมด้านการศึกษา

แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์และการฝึกทักษะอาชีพเป็นนวัตกรรมที่สำคัญในการเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับประชาชนที่มีรายได้น้อย ซึ่งมักจะมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการศึกษาในระบบการศึกษาปกติ การเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่มีคุณภาพได้โดยไม่ต้องเดินทางหรือเสียค่าใช้จ่ายสูง (Anderson & Rainie, 2020) นอกจากนี้ การฝึกทักษะอาชีพยังช่วยให้ประชาชนมีโอกาสในการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ในการหางานหรือสร้างอาชีพใหม่ๆ ทำให้พวกเขาสามารถพึ่งพาตนเองและมีรายได้ที่มั่นคงขึ้น (Gershon, 2017)

2. นวัตกรรมด้านการสร้างรายได้

การส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมและการสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กถือเป็นนวัตกรรมที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้กับผู้ที่มีความยากจน การส่งเสริมการทำธุรกิจขนาดเล็กสามารถสร้างโอกาสให้กับกลุ่มคนที่มีทักษะหรือทรัพยากรที่จำกัดในการเริ่มต้นธุรกิจ และสามารถสร้างรายได้เสริมเพื่อสนับสนุนครอบครัว (Kregel, 2018) นอกจากนี้, การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เช่น การใช้แอปพลิเคชันสำหรับการจัดการธุรกิจและการตลาดออนไลน์ ยังช่วยให้ธุรกิจขนาดเล็กมีโอกาสในการเติบโตและเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น (Elms & Low, 2016)

3. นวัตกรรมด้านการเข้าถึงบริการสาธารณะ

การใช้เทคโนโลยีในการบริการสาธารณะเป็นนวัตกรรมที่สามารถทำให้ประชาชนในชุมชนเมืองสามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน เช่น การรักษาพยาบาล การศึกษา และการขนส่งได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Ghosh & Stiglitz, 2014) ตัวอย่างเช่น การใช้แอปพลิเคชันมือถือในการจองคิวรับบริการทางการแพทย์ หรือการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสมัครงานหรือขอรับบริการทางสังคมสามารถช่วยลดความยุ่งยากในการเข้าถึงบริการเหล่านี้

4. นวัตกรรมด้านสวัสดิการ

ระบบการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การให้เงินอุดหนุนหรือการสนับสนุนทางการเงินผ่านระบบดิจิทัลเป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมที่ช่วยบรรเทาความยากจนในชุมชนเมือง โดยการสร้างระบบการโอนเงินที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงง่ายสามารถช่วยให้ผู้ที่อยู่ในภาวะยากจนได้รับการช่วยเหลือในยามฉุกเฉินหรือเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Hunziker & von Groote, 2019)

กล่าวโดยสรุปการพัฒนา นวัตกรรมที่สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งในด้านการศึกษา การสร้างรายได้ การเข้าถึงบริการสาธารณะ และการช่วยเหลือทางสวัสดิการ การใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้ผู้คนในชุมชนเมืองที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาอาชีพ การศึกษา และการดูแลสุขภาพได้อย่างเท่าเทียมและยั่งยืน นอกจากนี้, การส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กและการสนับสนุนทางการเงินสามารถสร้างโอกาสให้ประชาชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กรณีศึกษาหรือการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในชุมชนเมือง

การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองมีบทบาทสำคัญในหลายกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสามารถเป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่มีความยากจน

1. ตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีในโครงการพัฒนา

หนึ่งในตัวอย่างที่น่าสนใจคือโครงการ *e-Choupal* ของอินเดีย ซึ่งใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตลาดราคาสินค้า การผลิต และการปรับปรุงวิธีการเกษตรผ่านการเชื่อมต่อออนไลน์ (Krishna, 2013) การนำเทคโนโลยีมาช่วยให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตในราคาที่ดีกว่าและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ส่งผลให้เกิดการลดความยากจนในกลุ่มเกษตรกร โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท

ในชุมชนเมือง การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการจ้างงานหรือการประกอบธุรกิจออนไลน์ก็เป็นการประยุกต์เทคโนโลยีที่มีผลดี เช่น โครงการ *Upwork* และ *Freelancer* ที่เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเมืองที่ไม่มียานประจำสามารถทำงานออนไลน์และสร้างรายได้จากทักษะต่างๆ ที่มี (Agarwal, 2015) การใช้เทคโนโลยีในการสร้างรายได้เสริมทำให้ผู้คนที่ยากจนในเมืองสามารถเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และหลุดพ้นจากวงจรแห่งความยากจน

2. การศึกษากรณีที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมือง

กรณีศึกษาของเมือง *Curitiba* ในบราซิลเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจในการใช้แนวทางนวัตกรรมในการพัฒนาเมืองและแก้ไขปัญหาความยากจน เมืองนี้ได้ใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะและการขนส่งสาธารณะ ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและปรับปรุงการเข้าถึงบริการสำหรับประชาชนที่มีรายได้น้อย (Abreu, 2014) ระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความแออัดและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดและสถานที่ทำงาน ซึ่งช่วยสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและลดความยากจนในชุมชนเมือง

นอกจากนี้ยังมีกรณีศึกษาของโครงการ *Smart Cities* ในอินเดียที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเมือง โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) เพื่อปรับปรุงการจัดการจราจร การรักษาความปลอดภัย

และการเข้าถึงบริการสาธารณะ ซึ่งส่งผลให้เมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดความยากจนจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Goswami, 2018)

กล่าวโดยสรุปการใช้เทคโนโลยีในโครงการพัฒนาชุมชนเมืองสามารถช่วยลดความยากจนและสร้างโอกาสให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีในโครงการต่างๆ เช่น *e-Choupal* และ *Upwork* แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีสามารถเชื่อมโยงผู้คนเข้ากับโอกาสทางเศรษฐกิจที่ไม่เคยมีมาก่อน นอกจากนี้, การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพในเมือง เช่น ระบบขนส่งใน *Curitiba* และการพัฒนา *Smart Cities* ยังช่วยสร้างความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลกระทบและประโยชน์จากการใช้การพัฒนานวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความยากจน

การใช้การพัฒนานวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความยากจนสามารถสร้างผลกระทบที่สำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการกระบวนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความยากจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ ทั้งในด้านการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ การลดอัตราความยากจน และการสร้างความเสมอภาคในสังคม

1. ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ

การพัฒนานวัตกรรมในด้านต่างๆ สามารถช่วยลดอัตราความยากจนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการเข้าถึงเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มใหม่ๆ ทำให้ประชาชนสามารถสร้างรายได้จากแหล่งต่างๆ และเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจได้ง่ายขึ้น เช่น โครงการ *e-Choupal* ที่ช่วยเกษตรกรในชนบทของอินเดียสามารถขายสินค้าทางการเกษตรในราคาที่ดีกว่า และลดความยากจนในกลุ่มเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน (Krishna, 2013) นอกจากนี้, การฝึกทักษะผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่วยเพิ่มความสามารถในการหางานและสร้างอาชีพใหม่ๆ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนที่มีทักษะต่ำ (Gershon, 2017)

การพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กก็เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยการให้การสนับสนุนและฝึกฝนทักษะการดำเนินธุรกิจช่วยให้กลุ่มคนที่มีรายได้น้อยสามารถสร้างรายได้เสริมจากการทำธุรกิจส่วนตัว (Elms & Low, 2016) การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการดำเนินธุรกิจสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและขยายตลาดธุรกิจขนาดเล็กได้

2. ผลกระทบในด้านสังคม

การพัฒนานวัตกรรมไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ แต่ยังมีผลกระทบในด้านสังคมที่สำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องของความเสมอภาคและความยั่งยืน นวัตกรรมช่วยเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การรักษาพยาบาล และการบริการสาธารณะอื่นๆ ซึ่งทำให้ประชาชนในชุมชนเมืองและพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกัน (Ghosh & Stiglitz, 2014) เช่น โครงการ *Smart Cities* ที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดการขนส่งและบริการสาธารณะ ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการเหล่านี้ (Goswami, 2018)

การลดความยากจนที่เกิดจากการพัฒนานวัตกรรมยังช่วยสร้างความยั่งยืนในสังคม เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนสามารถช่วยสร้างการเจริญเติบโตที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือเพิ่มความไม่เท่าเทียมในสังคม (Sen, 1999) ดังนั้น, การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

กล่าวโดยสรุปการพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนมีผลกระทบที่สำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาชุมชนเมืองช่วยลดอัตราความยากจน เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และสร้างความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็ก การฝึกทักษะผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการบริการสาธารณะช่วยให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งทรัพยากรและโอกาสใหม่ๆ ที่เสริมสร้างความยั่งยืนและเสมอภาคในสังคม

สรุป

การพัฒนานวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนเมืองมีผลกระทบที่สำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยในด้านเศรษฐกิจ การใช้เทคโนโลยีช่วยลดอัตราความยากจนและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสร้างรายได้จากการทำงานอิสระ หรือการพัฒนาโครงการสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งทำให้ประชาชนในชุมชนเมืองมีโอกาสทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาทักษะการทำงานผ่านการเรียนออนไลน์หรือการฝึกฝนทักษะอาชีพใหม่ๆ ยังช่วยให้ผู้คนสามารถหางานหรือสร้างอาชีพใหม่ๆ ได้ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ เช่น ระบบขนส่งและการจัดการทรัพยากรที่ดีขึ้น ยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการของประชาชนที่มีรายได้น้อย ในด้านสังคม นวัตกรรมช่วยเสริมสร้างความเสมอภาคและความยั่งยืน โดยเฉพาะการ

เข้าถึงการศึกษาและการรักษาพยาบาลที่สามารถทำได้ผ่านการใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบออนไลน์หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้การบริการเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนานวัตกรรมทำให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้สามารถช่วยลดความยากจนและเพิ่มโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีโอกาสพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- Abreu, M. (2014). *Curitiba's urban planning: Innovations in sustainable development*. *Journal of Urban Planning*, 40(2), 152-163.
- Agarwal, R. (2015). *Global freelancing platforms: Empowering individuals to overcome poverty*. *International Journal of Information Systems*, 25(3), 203-212.
- Anderson, J., & Rainie, L. (2020). *The future of online learning*. Pew Research Center.
- Angel, S. (2016). *Housing policy and urban poverty: The challenges of affordable housing*. *Urban Studies*, 53(1), 1-16.
- Berg, A. (2013). *Urban poverty and development: The challenge of overcoming poverty in the cities of the global South*. *Economic Development and Cultural Change*, 61(2), 327-349.
- Chambers, R. (2017). *Poverty and social exclusion: A critical review*. Oxford University Press.
- Chant, S. (2019). *Urban poverty and inequality: A focus on the global South*. *Geoforum*, 101, 1-10.
- Elms, D., & Low, J. (2016). *Technology-driven business innovation in small enterprises*. *Journal of Small Business Management*, 54(4), 345-360.

- Gershon, W. (2017). *Skills training and economic development in urban areas*. Economic Development Quarterly, 31(2), 128-138.
- Ghosh, S., & Stiglitz, J. E. (2014). *Technology and public services: How to bridge the digital divide*. Journal of Public Economics, 118, 123-130.
- Glaeser, E. L. (2014). *The triumph of the city: How our cities are changing the world*. Penguin Press.
- Goswami, S. (2018). *Smart Cities in India: Leveraging technology for urban transformation*. Journal of Urban Development, 32(1), 45-57.
- Hunziker, A., & von Groote, P. (2019). *Social welfare innovation: Approaches to poverty reduction and income redistribution*. Social Policy & Administration, 53(5), 1-16.
- Kregel, J. (2018). *Supporting small businesses in urban economies*. Urban Studies, 55(7), 1465-1481.
- Krishna, A. (2013). *e-Choupal: Technology's role in empowering rural communities*. Economic Development Review, 22(3), 123-135.
- Murray, M. J., & Kaye, R. (2018). *Innovation and the future of poverty reduction in urban settings*. Journal of Urban Affairs, 40(3), 453-468.
- Sen, A. (1999). *Development as freedom*. Oxford University Press.

วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์

Journal of Social Science Innovation

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์

วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทวิจารณ์หนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารที่คณะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสน

ศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจารณ์หรือเสนอแนวคิดใหม่

3) บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการทบทวนเอกสารวิชาการ ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ และนำมาประมวลเรียบเรียงในรูปแบบความ

4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เป็นการค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าน้ำกระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-400 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 8) สมมติฐาน (ถ้ามี)
- 9) การทบทวนวรรณกรรม
- 10) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 11) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 12) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 13) องค์กรความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 14) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

15) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract)
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 8) สรุป (Conclusion)
- 9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้
 - 5.1 ภาพปกหนังสือ
 - 5.2 แปลจากหนังสือ:
 - 5.3 ผู้เขียน:
 - 5.4 ผู้แปล:
 - 5.5 สำนักพิมพ์:
 - 5.6 ปีที่พิมพ์:
 - 5.7 จำนวนหน้า:

- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content)
- 8) บทวิจารณ์
- 9) สรุป (Conclusion)
- 10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคอนสู่อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ ชื่อที่/ เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร

วิทยุณนี้จักเป็นอัติตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิทยุณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาร” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวาที เชี่ยวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คุ่มรักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N, 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎก อรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษฎา ผาทอง. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่อ้าง).// สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณฑุงศ์. (2556) ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (หน้า 39-68). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษงา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์*, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ใน *ชื่อสารานุกรม*, /(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง).
สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทอาจพันธ์. (2537). หม้อคอกควาย. ใน *สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ*, (หน้า 274-275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ชื่อหนังสือพิมพ์, /เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). // ชื่อวิทยานิพนธ์. //ใน *ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา*. /ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาคภูมิ. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์ //(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์) //ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์ //(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). *วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว*. (พระมหาปรัชญ์ อดิเทพ, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง //(ปีที่เผยแพร่) // ชื่อเรื่อง //เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2555). *กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation* เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsoc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). *เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562* . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง(ถ้ามี) //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49* (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1* (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- เกษภา ผาทอง. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมบุญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็กสำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัดมหาสารคาม. ใน *รายงานการวิจัย*. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตวรรษ วิสุทโธ และเดชชาติ ตริทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (เจ้าจวนจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49* (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก 2500*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทอง. (2560). *รายงานทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPM ปีงบประมาณ 2560 (อินเตอร์เน็ต)*. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). *ศิลปะการแห่งโนราห์*. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.

Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helpgiving practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์ ได้ที่ <https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : socialscienceinnovation.12@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความ

วิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารนวัตกรรมการศึกษาศาสตร์ หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารสิ่งฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารนวัตกรรมการศึกษาศาสตร์

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (250-400 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย, ระบุประเภทของวิจัย, ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย, การเก็บรวบรวมข้อมูล, สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล, ผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt).....ระบุนองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย.สังเคราะห์
ออกมาในรูปแบบโมเดล.พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ.เข้าใจ
ง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความ.....พร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้.....รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16.pt)...ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (250-400 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

สรุป (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....

.....

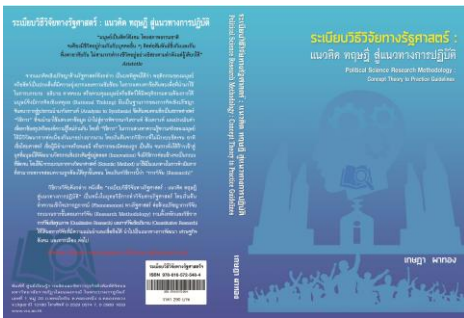
.....

.....

.....

.....

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)
ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)
ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)
ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)
Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)
แปลจากหนังสือ:
ผู้เขียน:
ผู้แปล:
สำนักพิมพ์:
ปีที่พิมพ์:
จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความเปนมมา ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

...(16 pt) องค์ประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท ทมวดหมู่ ลักษณะชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ สาระ ประเด็น แง่คิด มุมมอง ฯลฯ

บทวิจารณ์ (18 pt)

...(16 pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผานการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยรณ ที่สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด (อ้างอิงถ้ามี)

จุดเด่น

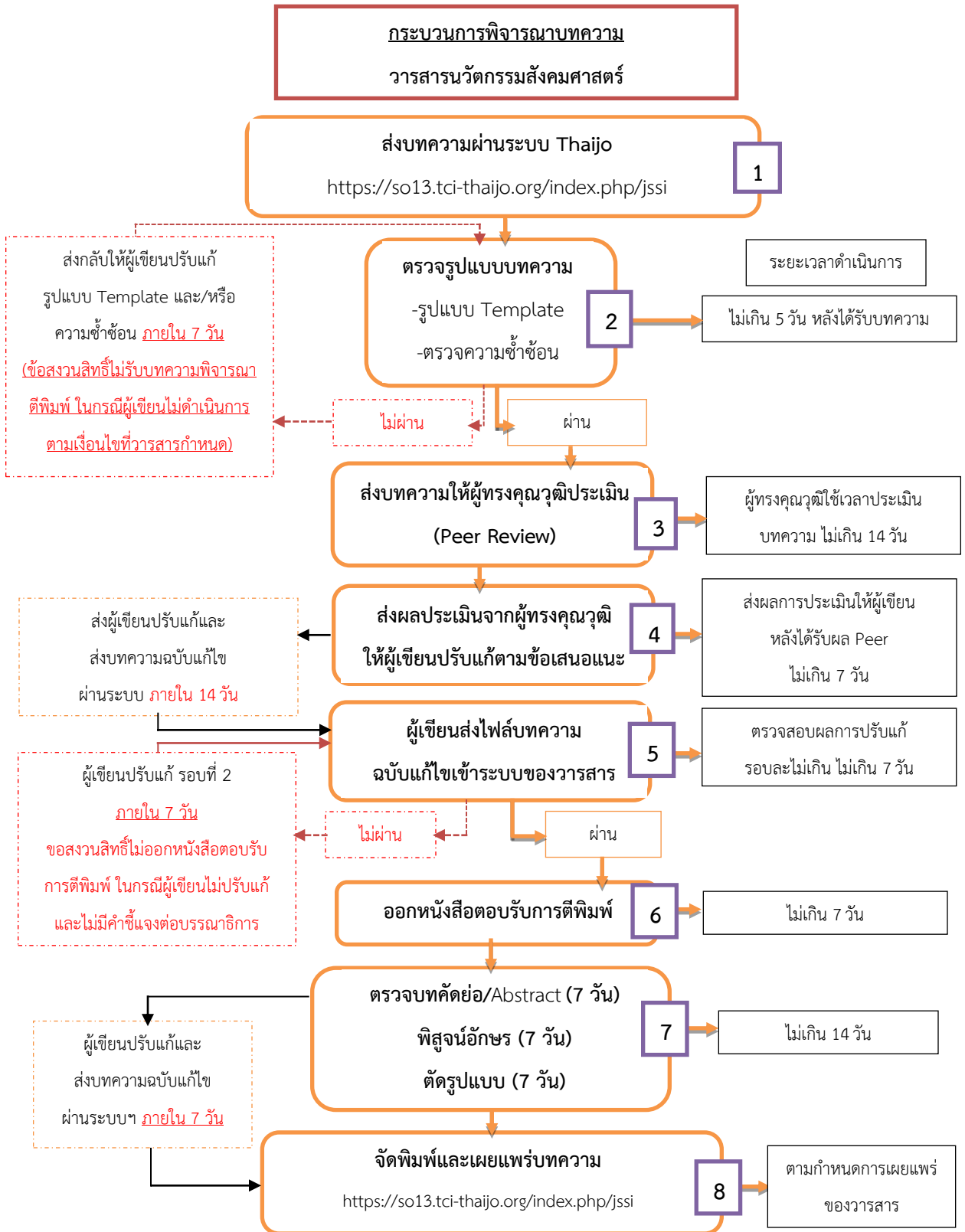
จุดด้อย

สรุป (18 pt)

(16 pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษานำเสนอ สะท้อนคุณค่า การนำไปใช้ประโยชน์ เป็นความเรียงไม่ใส่เลขเป็นขอมাত্রา ไม่เอียง ไมหนา ไมแทรกภาพโมเดล สะท้อนคุณค่าทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

หมายเหตุ: ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาบทความตั้งแต่ผู้พิมพ์ส่งบทความเข้าระบบ ขั้นตอนที่ 1-6 ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ในการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ (ผู้พิมพ์บทความต้องปรับแก้บทความตามกำหนด)